

Ortaokul Müzik Dersinde Makam Öğretiminde Yaşanılan Sorunlar ve Bu Sorunların Çözümüne İlişkin Araştırma ve Öneriler*

Abidin Özpek^a

Salih Akkaş^b

^aÖğr. Gör., Harran Üniversitesi, Şanlıurfa

^bProf. Dr., Gazi Üniversitesi, Ankara

Özet

Ortaokul müzik dersinde yer alan makamsal kazanımların aktarılmasında yaşanan problemleri belirlemek ve bu sorunların çözümüne yönelik öneriler sunmak amaçlanmıştır. Betimsel yöntem kullanılarak durum tespiti yapılmaya çalışılmıştır. Araştırmaya veri sağlamak üzere yarı yapılandırılmış 15 görüşme sorusu, tesadüfi örnekleme yöntemiyle Türkiye'nin yedi coğrafi bölgesinden 3'er ayrı il olmak üzere toplam 21 ilde ilköğretim ikinci kademe (5. 6. 7. 8. sınıflar) ve devlet okullarında 2023 - 2024 Eğitim Öğretim yılında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerine ZOOM vasıtasıyla uygulanmıştır. Yapılan görüşmelerden elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenerek metne dönüştürüldükten sonra kod ve tema ayırımına tabi tutulmuştur. Kod ve temalara ayrılan verilerin analizinin ardından sorunlar - öneriler değerlendirilerek sorunlara çözüm önerisi sunulmuştur. Ayrıca araştırmada öğretmenlerin makamsal çocuk şarkıları repertuarı oluşturma konusundaki tavsiyelerine de yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Makam, müzik, ortaokul, eğitim

Type / Tür:

Research / Araştırma

Received / Geliş Tarihi:

11 Haziran 2024

Accepted / Kabul Tarihi:

25 Ağustos 2024

Page numbers / Sayfa no:

238-275

Citation Information / Atıf bilgisi:

Özpek, A. ve Akkaş, S. (2024). Ortaokul müzik dersinde makam öğretiminde yaşanan sorunlar ve bu sorunların çözümüne ilişkin araştırma ve öneriler. *Harran Maarif Dergisi*, 9 (2), 238-275. doi: 10.22596/hej.1499683

Sorumlu yazar: Abidin Özpek

e-posta: aozpek@harran.edu.tr

* Bu çalışma "Türkiye'de Ortaokul Müzik Dersinde Makam Öğretiminde Yaşanılan Sorunlar ve Bu Sorunların Çözümüne İlişkin Öğretmen ve Akademisyen Görüşlerinin Değerlendirilmesi ve Öneriler" isimli doktora tezinden üretilmiştir.

Problems Encountered in Makam Teaching in Secondary School Music Class and Research and Suggestions on the Solution of These Problems

Abstract

The aim of this study is to determine the problems experienced in the transfer of the makams in the secondary school music course and to offer suggestions for the solution of these problems. It was tried to determine the situation by using descriptive method. In order to provide data for the research, 15 semi-structured interview questions were applied to music teachers working in the second level of primary education (5th, 6th, 7th, 8th grades) and public schools in 21 provinces, 3 provinces each from seven geographical regions of Turkey, in the 2023-2024 academic year through ZOOM by random sampling method. The data obtained from the interviews were analysed by content analysis method, and after being transformed into text, they were subjected to code and theme separation. After analysing the data divided into codes and themes, problems and suggestions were evaluated and solutions to the problems were proposed. In addition, in the study, teachers' recommendations on creating a repertoire of modal children's songs were also included.

Key Words: Maqam, music, secondary school, education

Giriş

Eğitim, insan hayatı boyunca meydana gelen davranış değişikliği olarak adlandırılabilir. "Eğitim, bireyin kendi isteğiyle davranışlarında değişim meydana getirme sürecidir" (Ertürk, 1972).

"Eğitim, insanların tümüyle ilişkisi olan, tarihsel süreçlerin her döneminde topluma faydalı olmayı ve faydalı bireylerin yetişmesini hedefleyen bir alandır. Örgün ve yaygın eğitimin programları ve uygulama alanı olan eğitim kurumları bu amaçlar doğrultusunda çalışmalarını devam ettirmektedirler" (Kılınç, 2015). Eğitim ihtiyacı çeşitli bilim dallarında ortaya çıkmış ve bunun sonucu olarak çeşitlenmiştir. Eğitim verilen disiplinlerden birisi de müziktir. Geleneksel müzik eğitiminin temelleri geleneğin aktarımı üzerine kurulmuştur.

"Yakın tarihimizde geleneksel müziğimizin öğretilmesi ve aktarılması meşk denilen teknikle mümkün olabiliyordu. Meşkle öğrenciler hem ses hem çalgı eğitimlerini gerçekleştirirken bir yandan da eser dağarcığı edinebiliyorlardı. Müzik geleneğimizde meşk, kuşakları kültür birbirine bağlamış ve repertuvarımızın günümüze intikalini sağlamıştır" (Behar, 2006). Nota yazısının kullanılmaya başlanmasıyla meşk yöntemi daha az kullanılır hale gelmiş, müzik öğretimi sadece işitsel kurullarla icra edilmeyip nota yoluyla bir program dahilinde verilmeye

başlanmıştır. Uçan (2018) müzik ve müzik eğitimini şu şekilde tanımlamıştır:

“Müzik, profesyonel ya da amatör olsun tüm insanlığın duygularını, hissettiklerini notalara döktüğü ve seslendirerek ifade ettiği, işitsel olmaktan daha ziyade duygusallık içeren bir sanattır. Müzik, az ya da çok, hayatımızın her alanında bize eşlik etmektedir. Aslında, insanlığın müzikle olan ilişkisi anne karnında iken başlamaktadır ve doğum ile birebir temas haline geçilmektedir. Anne karnında geçirdiği sürede, annesinin sesine aşına hale gelir, hatta huzursuzluk durumunda bebeklerin anne kucağında sakinleştiklerine hemen herkes şahit olmuştur. Bebeğin alıştığı, aşına olduğu ritimler kendisine güven vermekte ve tanıdık duygusal lezzetler içerdiği için huzurlu olmasında etki göstermektedir. Yalnızca bedensel ritimler değil, aynı zamanda anne karnında iken bebeğin farkında olmadan işittiği şarkılar, annesi tarafından tekrar edildiğinde rahatlamasına ve huzurlu olmasına yardımcı olmaktadır. Anne karnında başlayan ritim ve müzik ilişkisi doğum ile mahallesinde arkadaşlarıyla oynadığı oyunlarla, ritim tutmalarla, mırıldanmalarla devam eder ve müziksel davranışları doğaçlama olarak öğrenmeye devam eder. Çevresini oluşturan ailesi, arkadaşları veya örnek aldığı kişilerin müzik seçimleri, çocukların müzik tercihlerinin şekillenmesinde önemli rol oynamaktadır. Okul çağına gelene kadar yaşanan dönemde, çocukların edindiği müzikal edinimleri ilk olarak okul öncesi eğitim kurumlarında veya ilkokulda başlamaktadır. Bu anlamda, müzik eğitiminin üç ana başlık altında incelenebileceğini belirtmek doğru olacaktır. Farklı seviyelerde eğitim veren okullarda müfredata tabi olarak alınan müzikal eğitim; genel müzik eğitimi, kişisel hobi (zevk) olarak alınacak eğitimler ve bir kurs programına dahil olarak alınan müzikal eğitimler amatör müzik eğitimi; edinilen eğitim bilgilerini veya amatör kazanımları bir mesleğe dönüştürmek ve geliştirmek için güzel sanatlar lisesinde, güzel sanatlar fakültesi, konservatuvar ve eğitim fakültelerinin müzik bölümlerinden alınan eğitimlere ise mesleki eğitim denilmektedir” (Uçan, 2018).

Müzik eğitiminin toplumdaki rolü, amaçları ve disiplinlerarası birleştiriciliği M.E.B. tarafından şu şekilde açıklanmıştır:

Müzik ve müzik eğitim için yapılan açıklamalar ve programlamaların genel maksadı müziğin kişisel, toplumsal, kültürel, sosyal ve siyasal olmak üzere oldukça çeşitli işlevlerinin olmasıdır. Farklı işlevlerin olması, hepsi için aynı doğrultuda bir eğitim programının geliştirilmesini zorlaştırmaktadır. Burada bahsedilen işlevlerin, anlamlı bir şekilde hayata geçirilmesi ise eğitim programının işlevselliği sayesinde sağlanmaktadır. Müzik eğitimi alan bireylerde, kendini tanıma, etkili bir şekilde kendini anlatma, ikili ilişki kurarken rahat ve kendine güvenme özellikleri öne çıkmaktadır. Bireysel edinimlere ek olarak da, müzik eğitimi alan kişilerde toplumsal ve milli değerlere, manevi duygulara saygı duyma ve değer verme özellikleri kazanırlar. Milli ve manevi değerlerini milletlerarası ortamlarda etkili bir şekilde temsil etmek, diğer ulusların değerlerine de saygı duymak gibi önemli kişisel gelişmişlik seviyelerine ulaşmış olurlar. Bu şekilde aldığı müzik eğitimi ile kendi bilişsel düzeylerini üst seviyelere taşımış bireylerin, gelecek nesilleri yetiştirilmesinde rol alacağını da göz önünde bulundurursak

eğer, müzik ve sanat eğitiminin ne kadar ciddi ve kritik değerler olduğunu anlamak kolaylaşacaktır. Genel müzik eğitimindeki amaçlardan biri geçmişten günümüze müziksel anlamdaki kültürel dokunun çocuklara kazandırılması, öğretilmesi ve çocuklara bir kültür birikimi yaşatılmasıdır (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2018).

Yapılan açıklama ve tanımlara bakıldığında geleneksel müziğimizin gelecek nesillere aktarılmasında önemli görevlerden birisi de genel müzik eğitimine düşmektedir. Genel müzik eğitimi hakkında verilen bilgiler ışığında ortaokul kademesi müzik derslerinde makamsal kazanımların aktarılmasında sorunların olup olmadığı, varsa bu sorunların neden kaynaklandığını araştırmak ve öneriler sunmak araştırmanın çıkış noktasını oluşturmuştur. Buna göre araştırmanın problem cümlesi ve alt problemleri şu şekilde oluşmuştur:

Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi “Ortaokul müzik dersinde makam öğretiminde yaşanan sorunlar ve bu sorunlara ilişkin çözümler nelerdir” olarak belirlenmiştir.

Alt Problemler

Araştırmanın alt problemleri ise şu şekildedir;

1. Ortaokul müzik dersinde makam öğretim sürecinde karşılaşılan temel güçlükler ve nedenleri nelerdir?
2. Öğretmenlerin lisans sürecinde aldığı eğitim makam öğretimi için yeterli midir?
3. Öğretmenlerin makam öğretimi sürecinde benimsediği yaklaşımlar nelerdir?
4. Ortaokul müzik dersinde makam öğretim sürecinin daha etkin, verimli geçirilmesine yönelik öneriler nelerdir?

Problem ve Alt problemlerin çözümü için şu sorulara yanıt aranacaktır:

1- Ortaokul müzik derslerinde makam öğretimi sürecinde benimsediğiniz yaklaşımı genel açıdan değerlendirir misiniz?

1.a. Makam öğretimi sürecinde kullandığınız yöntemler (anlatım, gösterip yaptırma, örnek olay, soru- cevap, tartışma vs.) nelerdir?

1.b. Makam öğretimi sürecinde kullandığınız teknikler (gösteri, bilişsel çiraklık, benzetim, düz anlatım vs.) nelerdir?

1.c. Makam öğretimi sürecinde yararlandığınız öğretim materyalleri ve öğretime yardımcı materyaller nelerdir?

2- Lisans sürecinde aldığınız eğitimin makam öğretimi için yeterli olup olmadığını değerlendirebilir misiniz?

3- Ortaokul müzik dersinde makam öğretim sürecinde karşılaştığınız temel güçlükleri ve nedenlerini değerlendirir misiniz?

3.a. Öğretim programı kaynaklı güçlükleri ve nedenlerini değerlendirir misiniz?

3.b. Öğretmen kaynaklı güçlükleri ve nedenlerini değerlendirir misiniz?

3.c. Öğrenci kaynaklı güçlükleri ve nedenlerini değerlendirir misiniz?

3.d. M.E.B. tarafından hazırlanan müzik ders kitaplarını (5. 6. 7. ve 8. sınıf) makam öğretimi açısından değerlendirir misiniz?

3.e. Okulun fiziki koşullarından kaynaklanan güçlükleri ve nedenlerini değerlendirir misiniz?

4- Ortaokul müzik dersinde makam öğretim sürecinin daha etkin, verimli geçirilmesine yönelik önerileriniz nelerdir?

4.a. Makam öğretiminde, makamların sınıflara göre dağılımı sizce nasıl olmalı?

4.b. Makam öğretimi sürecine etki eden; dönem sayısı, haftalık ders saati, kazanımlar ve konu içerikleri gibi faktörlerden hangilerinde ne gibi değişiklikler önerirsiniz?

4.c. Makam öğretiminde, öğrencilere öğretilecek makamsal eserler; a) ses genişliği, b) güfte, c) form ve d) usul yönünden sizce hangi özelliklere sahip olmalı?

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- 2018 yılı 5. 6. 7. 8. Sınıf müzik dersi öğretim programında yer alan makamsal kazanımlarla,
- Araştırma için belirlenmiş alt problemlerle
- Araştırmanın meydana getirilmesinde kullanılan kaynaklar ile sınırlıdır.

Önem

Bu araştırma

- Türkiye'deki müzik eğitim programında makamsal unsurların artırılması konusunda katkı sağlayacağından ve müziğimizin geleneksel gelişimine katkıda bulunacağından,
- Daha önce alanda yapılan çalışmalarda dikkat çekilen sorunlara öneriler ışığında çözüm bulmaya çalışacağından
- Daha sonra yapılacak çalışmalara ışık tutacağından önemlidir.

Amaç

Araştırmada Ortaokul müzik dersinde yer alan makamsal kazanımların aktarılmasında yaşanan problemleri belirlemek ve bu sorunların çözümüne yönelik öneriler sunmak amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma durum tespitine dayalı tarama modelinde yürütülmüş betimsel bir çalışmadır.

Çalışma grubu

Türkiye’de ilköğretim ikinci kademedede (5. 6. 7. 8. Sınıflar) ve devlet okullarında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Türkiye'nin yedi coğrafi bölgesinden 3'er ayrı il olmak üzere toplam 21 ilde (Bursa, İstanbul, Edirne, Konya, Ankara, Sivas, Malatya, Ağrı, Bingöl, Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin, Hatay, Mersin, Adana, Giresun, Amasya, Artvin, Afyonkarahisar, Muğla ve İzmir) ilköğretim ikinci kademedede (5. 6. 7. 8. sınıflar) ve devlet okullarında 2023 - 2024 Eğitim Öğretim yılında görev yapmakta olan müzik öğretmenleri oluşturmaktadır.

Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler

Tablo 1. Demografik bilgiler I

Değişken	f	% (n=21)
<i>Cinsiyet</i>		
Erkek	13	61,9
Kadın	8	38,1
<i>Yaş</i>		
36-45 yaş arası	15	71,4
26-35 yaş arası	6	28,6
<i>Öğretmenlik Tecrübesi (Yıl)</i>		
1-5	8	38,1
16-20	6	28,6
11-15	3	14,3
6-10	2	9,5
20 yıldan fazla	2	9,5
<i>Derse Girdiği Şubeler</i>		
5-6-7-8	19	90,4
6-7-8	1	4,8
6-7	1	4,8
<i>Mezun Olunan Üniversite</i>		
İnönü Üniversitesi	4	18,9
Atatürk Üniversitesi	3	14,2
Gaziantep Üniversitesi	3	14,2
Cumhuriyet Üniversitesi	2	9,5
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	1	4,8
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	1	4,8

Ege Üniversitesi	1	4,8
Harran Üniversitesi	1	4,8
Karadeniz Teknik Üniversitesi	1	4,8
Kocaeli Üniversitesi	1	4,8
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	1	4,8
Selçuk Üniversitesi	1	4,8
Süleyman Demirel Üniversitesi	1	4,8

Tablo 1’de katılımcıların cinsiyet dağılımı “erkek (f=13)”, “kadın (f=8)” şeklinde tespit edildiği görülmektedir. Katılımcılardan 15 tanesi “36-45” yaş aralığında, 6 tanesi ise “26-35” yaş aralığındadır. Öğretmenlik tecrübesi sorulduğunda “1-5 yıl (f=8)”. “16-20 (f=6)”, “11-15 (f=3)”, “6-10” ve “20 yıldan fazla” (f=2) cevapları verilmiştir. Öğretmenlere hangi şubelere derse girdikleri sorulduğunda “5-6-7-8 (f=19)”, “6-7-8” ve “6-7” (f=1) cevaplarını vermişlerdir. Öğretmenlerin mezun oldukları üniversitelerin dağılımı ise şu şekildedir; “İnönü Üniversitesi (f=4)”, “Atatürk Üniversitesi” ve “Gaziantep Üniversitesi” (f=3), “Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi”, “Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi”, “Ege Üniversitesi”, “Harran Üniversitesi”, “Karadeniz Teknik Üniversitesi”, “Kocaeli Üniversitesi”, “Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi”, “Selçuk Üniversitesi” ve “Süleyman Demirel Üniversitesi” (f=1).

Tablo 2. Demografik bilgiler II

Değişken	f	% (n=21)
<i>Mezun Olunan Fakülte/Bölüm</i>		
Müzik Öğretmenliği	13	61,9
Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	4	19,0
Devlet Konservatuvarı	2	9,5
Müzikoloji	1	4,8
Müzik Teknolojileri	1	4,8
<i>Öğrenim Durumu</i>		
Lisans	18	85,7
Yüksek Lisans	3	14,3
<i>Eğitimi Aldığı Çalgı</i>		
Keman (Batı Müziği)	5	23,8
Bağlama	3	14,2
Yan Flüt	3	14,2
Gitar	2	9,5
Piyano	2	9,5
Halk Oyunları	1	4,8
Kanun	1	4,8
Keman (Türk Müziği)	1	4,8
Ses Eğitimi	1	4,8
Viyolonsel	1	4,8
Ud	1	4,8

Tablo 2’de ise öğretmenlerin mezun oldukları bölüm, öğrenim durumları ve lisans sürecinde ana çalgılarının ne olduğu sorularına verdikleri cevaplar görülmektedir. Öğretmenlere hangi bölümden mezun oldukları sorulduğunda; “Müzik Öğretmenliği (f=13)”, “Türk Müziği Devlet Konservatuvarı (f=4)”, “Devlet Konservatuvarı (f=2)”, “Müzikoloji” ve “Müzik Teknolojileri” (f=1) cevaplarını vermişlerdir. Öğretmenlerden 18 tanesi lisans, 3 tanesi ise yüksek lisans mezunudur. Son olarak öğretmenlere lisans döneminde ana çalgılarının ne olduğu sorulmuş ve öğretmenlerden şu cevaplar alınmıştır; “keman (Batı Müziği) (f=5)”, “bağlama” ve “yan flüt” (f=3), “gitar” ve “piyano” (f=2), “halk oyunları”, “kanun”, “keman (Türk Müziği)”, “ses eğitimi”, “viyolonsel” ve “ud” (f=1).

Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmada veriler betimsel analiz tekniğiyle analiz edilmiş bu doğrultuda elde edilen kodlar önceden belirli temalar altında toplanmıştır. Yıldırım ve Şimşek betimsel analizi;

...“elde edilen veriler, daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalara göre düzenlenebileceği gibi, görüşme ve gözlem süreçlerinde kullanılan sorular ya da boyutlar dikkate alınara da sunulabilir. Betimsel analizde, görüşülen ya da gözlenen bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır. Bu amaçla elde edilen veriler, önce sistematik ve açık bir biçimde betimlenir. Daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, neden-sonuç ilişkileri irdelenir ve birtakım sonuçlara ulaşılır. Ortaya çıkan temaların ilişkilendirilmesi, anlamlandırılması ve ileriye yönelik tahminlerde bulunulması da, araştırmacının yapacağı yorumların boyutları arasında yer alabilir. (Yıldırım ve Şimşek, 2011)

şeklinde açıklamışlardır.

Araştırmaya veri sağlamak amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme sorularından oluşan bir görüşme formu şablonu oluşturulmuştur. Görüşme formuna ilk şeklinin verilmesinin ardından görüşme formu beş kişilik uzman grubu tarafından müzikal içerik, analize uygunluk ve anlaşılabilirlik açısından incelenmiştir. Uzmanların olur vermesinin ardından görüşme formuna son şekli verilmiştir. Araştırmanın yapılabilmesi için gerekli olan tüm izinler (Gazi Üniversitesi Etik Kurul raporu (11.08.2023 tarih ve E.721-838 sayı) ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından verilen araştırma izni (04.10.2023 tarih ve E-70297673-605.01-86149821 sayı)) alınmıştır. Gerekli izinler alındıktan sonra Türkiye'nin yedi coğrafi bölgesinden 3'er ayrı il olmak üzere toplam 21 ilde (Bursa, İstanbul, Edirne, Konya, Ankara, Sivas, Malatya, Ağrı, Bingöl, Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin, Hatay, Mersin, Adana, Giresun, Amasya, Artvin, Afyonkarahisar, Muğla ve İzmir) ilköğretim ikinci kademedeki (5. 6. 7. 8. sınıflar)

ve devlet okullarında 2023 – 2024 Eğitim Öğretim yılında görev yapmakta olan müzik öğretmenleri ile ZOOM uygulaması vasıtasıyla görüntülü görüşmeler yapılmış ve bu görüşmeler kaydedilmiştir. Yapılan görüşmeler metine dönüştürüldükten sonra kod ve tema ayırımına tabi tutulmuştur. Görüşmelerden elde edilen veriler iki kodlayıcı tarafından incelenmiş ve kodlayıcılar arası uyum için Miles ve Huberman (1994) formülü kullanılmıştır. Kodlayıcılar arası güvenilirlik katsayısı için yararlanılan Miles ve Huberman formülüne göre $[Güvenirlik = \frac{Görüş\ Birliği}{(Görüş\ Birliği + Görüş\ Ayrılığı)}]$ kodlama güvenilirliği 0,95 olarak belirlenmiştir $[161 / (161 + 8)]$.

Bulgular

Öğretmenlerin Makam Öğretimi Sürecinde Benimsediği Yaklaşımlara İlişkin Bulgular

Tablo 3. Makam öğretiminde benimsenen yaklaşımlar (kullanılan yöntemler)

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
1a) Kullanılan yöntemler	Anlatım	17	81,0	44,7	K1, K2, K3, K4, K6, K7, K8, K11, K12, K13, K14, K16, K17, K18, K19, K20, K21
	Gösterip- yaptırma	13	61,9	34,2	K2, K4, K5, K6, K7, K8, K10, K11, K13, K14, K15, K17, K18, K19
	Örnek olay	5	23,8	13,2	K6, K9, K12, K17, K18
	Soru - cevap	3	14,3	7,9	K6, K7, K17
Toplam		38		100	

Araştırmada katılımcılara ilk olarak makam öğretiminde benimsedikleri yaklaşımlar sorulmuş ve benimsedikleri yaklaşımları derslerde kullandıkları yöntemler, teknikler ve öğretim materyalleri açısından ayrı ayrı değerlendirmeleri istenmiştir. Bu temadaki ilk kategori olan kullandıkları yöntemler tabloda incelendiğinde öğretmenlerin dört farklı kodu 38 frekansla belirttikleri görülmüştür. Öğretmenlerin en sık yararlandığı yöntemlerin anlatım yöntemi (f=17) ve ardından gösterip yaptırma (f=13) olduğu tespit edilmiş örnek olay (f=5) ve soru cevap (f=3) yöntemlerini de daha az sıklıkla kullandıkları görülmüştür (Tablo 3).

Tablo 4. Makam öğretiminde benimsenen yaklaşımlar (kullanılan teknikler)

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
1b) Kullanılan teknikler	Gösteri	14	66,7	37,8	K1, K2, K7, K8, K9, K10, K12, K13, K14, K15, K17, K18, K20, K21
	Düz anlatım	10	47,6	27,0	K1, K2, K3, K4, K5, K7, K11, K14, K16, K19
	Benzetim	7	33,3	18,9	K5, K6, K7, K17, K18, K19, K20
	Bilişsel çıraklık	6	28,6	16,2	K10, K12, K13, K14, K15, K17
Toplam		37		100	

Araştırmada katılımcılara makam öğretiminde kullandıkları teknikler sorulmuş ve tabloya göre öğretmenlerin dört farklı kodu 37 frekansla belirttikleri görülmüştür. Öğretmenlerin en sık yararlandığı tekniklerin gösteri (f=14) ve ardından düz anlatım (f=10) olduğu tespit edilmiş; benzetim (f=7) ve bilişsel çıraklık (f=6) tekniklerini de daha az sıklıkla kullandıkları görülmüştür (Tablo 4).

Tablo 5. Makam öğretiminde benimsenen yaklaşımlar (kullanılan öğretim materyalleri)

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
1c) Kullanılan öğretim materyalleri	Akıllı tahta / internet / Sosyal Medya	19	90,5	46,3	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K13, K15, K16, K17, K18, K19, K20, K21
	Çalgı	14	66,7	34,1	K1, K4, K6, K7, K8, K9, K12, K13, K14, K15, K17, K19, K20, K21
	Beyaz tahta	2	9,5	4,9	K1, K6
	Hoparlör	2	9,5	4,9	K2, K19
	Cep telefonu	1	4,8	2,4	K2
	Özel uygulamalar	1	4,8	2,4	K8
	Teori kitapları	1	4,8	2,4	K17
Tuner	1	4,8	2,4	K20	
Toplam		41		100	

Katılımcılara makam öğretiminde kullandıkları öğretim materyalleri sorulmuş ve tabloya göre öğretmenlerin sekiz farklı kodu 41 frekansla belirttikleri görülmüştür. Öğretmenlerin en sık kullandıkları materyallerin Akıllı tahta/ internet/ sosyal medya (f=19) ve ardından çalgı (f=14) olduğu tespit edilmiş; bunun yanı sıra beyaz tahta ve hoparlör (f=2), cep telefonu, özel uygulamalar, teori kitapları ve tuner (f=1) materyallerini ise daha az sıklıkla kullandıkları görülmüştür (Tablo 5).

Öğretmenlerin Lisans Sürecinde Aldığı Eğitimin Makam Öğretimi İçin Yeterlik Durumuna İlişkin Bulgular

Tablo 6. Lisans döneminde alınan makamsal eğitimin yeterlilik durumu

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	Katılımcı No
Alınan Eğitim	Yetersiz	11	52,0	K2, K3, K4, K5, K9, K10, K12, K15, K16, K19, K20
	Yeterli	10	48,0	K1, K6, K7, K8, K11, K13, K14, K17, K18, K21
Toplam		21	100,0	

Katılımcılara lisans sürecinde aldıkları makam eğitiminin makam öğretimi için yeterli olup olmadığı sorulduğunda katılımcıların %52'si bu soruya yetersiz (f=11) cevabı vermiştir. Aldığı eğitimi yeterli (f=10) bulanların oranı ise %48'dir (Tablo 6.).

Tablo 7. Lisans sürecinde alınan eğitim yetersiz bulan katılımcıların mezun olduğu bölümler

Mezun Olduğu Bölüm	Kod	f	% (n=11)	Katılımcı No
Müzik Öğretmenliği Devlet Konservatuvarı	Yetersiz	8	72,7	K2, K3, K4, K5, K9, K10, K16, K19
Müzik Konservatuvarı	Yetersiz	1	9,1	K12
Müzik Teknolojileri	Yetersiz	1	9,1	K15
Müzikoloji	Yetersiz	1	9,1	K20
Toplam		11	100,0	

Tablo 7'de yer alan veriler incelendiğinde aldığı eğitimi yetersiz bulan katılımcıların %72,7'sinin Eğitim Fakültesi (n=8) mezunu olduğu görülmektedir. Devlet Konservatuvarı (n=1), Müzik Teknolojileri (n=1) ve Müzikoloji (n=1) bölümlerinden mezun olanların oranı ise toplamda %27,3 olarak belirlenmiştir.

Tablo 8. Lisans sürecinde alınan eğitim yeterli bulan katılımcıların mezun olduğu bölümler

Mezun Olduğu Bölüm	Kod	f	% (n=10)	Katılımcı No
Müzik Öğretmenliği Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	Yeterli	5	50,0	K6, K7, K11, K17, K18
Devlet Konservatuvarı	Yeterli	4	40,0	K1, K8, K14, K21
Devlet Konservatuvarı	Yeterli	1	10,0	K13
Toplam		10	100,0	

Tablo 8'de ise aldığı eğitimi yeterli bulan katılımcıların %50,0'sinin Eğitim Fakültesi (n=5) mezunu olduğu görülmektedir. Türk Müziği Devlet Konservatuvarı (n=4) mezunu olanların oranı %40,0, Devlet Konservatuvarı (n=1) mezunu olanların oranı ise %10,0 olarak belirlenmiştir.

Tablo 9. Lisans sürecinde alınan eğitimin yeterliliğinin bölümlerle ilişki tablosu

Mezun Olduğu Bölüm	Yetersiz		Yeterli		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Müzik Öğretmenliği	8	61,5	5	38,5	13	100,0
Türk Müziği Devlet Konservatuvarı	0	0	4	100	4	100,0
Devlet Konservatuvarı	1	50,0	1	50,0	2	100,0
Müzik Teknolojileri	1	100,0	0	0	1	100,0
Müzikoloji	1	100,0	0	0	1	100,0
Toplam	11		10		21	

Tablo 9 incelendiğinde ise aynı mezun olunan bölümle alınan makamsal eğitim arasında ilişki kurmak mümkündür. Buna göre;

Müzik Öğretmenliği (n=13) mezunu öğretmenlerin 61,5'i makamsal kazanımları aktarma konusunda kendini yetersiz (n=8) bulurken, %38,5'i ise yeterli (n=5) bulmaktadır.

Türk Müziği Devlet Konservatuvarı (n=4) mezunu öğretmenlerin tamamı kendini makamsal kazanımları aktarmada yeterli (n=4) bulmaktadır.

Devlet Konservatuvarı (n=2) mezunu öğretmenlerin 50,0'si kendini yetersiz (n=1) bulurken, %50,0'si ise kendini makamsal kazanımları aktarma anlamında yeterli (n=1) bulmaktadır.

Müzik Teknolojileri (n=1) mezunu olan tek katılımcı (K15) kendini makamsal kazanımları aktarma anlamında yetersiz (n=1) bulmaktadır.

Müzikoloji (n=1) mezunu olan tek katılımcı (K20) kendini makamsal kazanımları aktarma anlamında yetersiz (n=1) bulmaktadır.

Ortaokul Müzik Dersinde Makam Öğretim Sürecinde Karşılaşılan Temel Güçlüklerle İlişkin Bulgular

Tablo 10. Makam öğretim sürecinde karşılaşılan temel güçlükler (öğretim programı kaynaklı güçlükler)

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
3a) Öğretim programı kaynaklı güçlükler	Kazanımların çocukların yaş seviyesine uygun olmaması	6	28,6	28,6	K2, K3, K7, K13, K14, K19
	Kazanımların ayrıntılı olmaması	4	19,0	19,0	K6, K7, K18, K19
	Öğrencilerden beklentinin yüksek olması	3	14,3	14,3	K10, K15, K20
	Öğrencilerin ses aralıklarına uygun eşliklerin olmaması	1	4,8	4,8	K2
	Türk müziği eserlerinin fazla olması	1	4,8	4,8	K5
	Kazanımlarda teori-uygulama uyumsuzluğu	1	4,8	4,8	K1,
	Kazanımların yeterince somutlaştırılmaması	1	4,8	4,8	K6
	Makamsal kazanımlar tamamen kaldırılmalı	1	4,8	4,8	K9

Kazanımlara ayrılan ders saatlerinin orantısız olması	1	4,8	4,8	K4
Kazanımlar pratik olmalı	1	4,8	4,8	K14
Öğretim programı yetersiz	1	4,8	4,8	K20
Toplam	21		100,0	

Katılımcılara makam öğretim sürecinde karşılaştıkları güçlüklerden öğretim programı kaynaklı yaşadıkları güçlükler sorulmuş ve tabloya göre öğretmenler 11 farklı kodu 21 frekansla belirttikleri görülmüştür. Makam öğretim sürecinde öğretim programı kaynaklı güçlüklerin başında “kazanımların çocukların yaş seviyesine uygun olmaması” (f=6), “kazanımların ayrıntılı olmaması” (f=4) ve “öğrencilerden beklentinin yüksek olması” (f=3) gelmektedir. Öğretmenlerin en düşük yanıtladıkları kodlar “öğrencilerin ses aralıklarına uygun eşliklerin olmaması”, Türk müziği eserlerinin fazla olması”, kazanımlarda teori- uygulama uyumsuzluğu”, “kazanımların yeterince somutlaştırılmaması”, “makamsal kazanımlar tamamen kaldırılmalı”, “kazanımlara ayrılan ders saatlerinin orantısız olması” ve “öğretim programı yetersiz” (f=1) olarak tespit edilmiştir (Tablo 10).

Tablo 11. Makam öğretim sürecinde karşılaşılan temel güçlükler (öğretmen kaynaklı güçlükler)

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
3b) Öğretmen kaynaklı güçlükler	Lisans eğitiminin yetersizliği	10	47,6	71,4	K1, K2, K3, K5, K9, K10, K15, K16, 19, K20
	Gelişime zaman ayıramama	1	4,8	7,1	K12
	Zamanı doğru yönetememe	1	4,8	7,1	K13
	Derse ilgiyi arttıramama	1	4,8	7,1	K14
	Hizmet içi eğitim yetersizliği	1	4,8	7,1	K20
Toplam		14		100,0	

Araştırmaya katılan öğretmenlere makam öğretim sürecinde karşılaşılan güçlüklerden “öğretmen kaynaklı güçlükler” sorulduğunda tabloya göre öğretmenlerin beş farklı kodu 14 frekansla belirttikleri görülmüştür. Öğretmenlerin %71,4 (toplam koda göre)’ü lisans sürecinde alınan eğitimin makam öğretimi sürecinde kendisine bir dezavantaj oluşturduğunu belirtmiştir. Öğretmenler “gelişime zaman ayıramama” (f=1), “zamanı doğru yönetememe” (f=1), “derse ilgiyi arttıramama” (f=1) ve “hizmet içi eğitim yetersizliği” (f=1) kodlarına ise birer yanıt vermiştir (Tablo 11).

Tablo 12. Makam öğretim sürecinde karşılaşılan temel güçlükler (öğrenci kaynaklı güçlükler)

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
3c) Öğrenci kaynaklı güçlükler	Hazır bulunuşluk düzeyinin yetersiz olması	9	42,9	26,5	K3, K5, K8, K10, K13, K15, K19, K20, K21
	Eserlerin ve makamsal kazanımların çocukların ilgisini çekmemesi	5	23,8	14,7	K10, K12, K16, K17, K19
	Ailelerin müzik dersini önemsiz olarak görmesi	4	19,0	11,8	K8, K12, K14, K21
	Tanılayıcı sınavların yapılmaması	3	14,3	8,8	K6, K9, K20
	Kariyer sınavlarında müzik dersinden soru bulunmaması	3	14,3	8,8	K1, K14, K18
	Ailenin kültürel durumu / kültürel yozlaşma	3	14,3	8,8	K1, K15, K17
	Çalgı / materyallere ulaşımın maddi açıdan zor olması	2	9,5	5,9	K1, K21
	İlkokul müzik dersinin yetersizliği	2	9,5	5,9	K1, K11
	Dinlenen müziklerde sosyal medya faktörü	2	9,5	5,9	K4, K19
	BEP'li öğrencilerin diğer öğrencilerle aynı sınıfta ders alması	1	4,8	2,9	K20
	Toplam		34		100,0

Katılımcılara makamsal kazanımların aktarımı esnasında öğrencilerden kaynaklı güçlükler sorulduğunda katılımcıların 10 farklı kodu 34 frekansla belirttikleri görülmüştür. Makam öğretim sürecinde öğrenci kaynaklı güçlüklerin başında “hazır bulunuşluk düzeyinin yetersiz olması” (f=9), “eserlerin ve makamsal kazanımların çocukların ilgisini çekmemesi” (f=5) ve “ailelerin müzik dersini önemsiz olarak görmesi” (f=4) gelmektedir. Öğretmenler “tanılayıcı sınavların yapılmaması”, “kariyer sınavlarında müzik dersinden soru bulunmaması” ve “ailenin kültürel durumu/ kültürel yozlaşma” kodlarına üçer frekansla cevap vermişlerdir. Diğer kodlar “Çalgı/ materyallere ulaşımın maddi açıdan zor olması (f=2)”, “ilkokul müzik dersinin yetersizliği (f=2)”, “dinlenen müziklerde sosyal medya faktörü (f=2)” ve “BEP’li öğrencilerin diğer öğrencilerle aynı sınıfta ders alması (f=1)” olarak tespit edilmiştir (Tablo 12).

Tablo 13. Makam öğretim sürecinde m.e.b. ders kitaplarının makam öğretimi açısından değerlendirilmesi

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
3d) M.E.B. tarafından hazırlanan müzik ders kitaplarının makam öğretimi açısından değerlendirilmesi	Müzik ders kitaplarının makam öğretimine uygun olmaması / Yeterli olmaması	7	33,3	20,0	K6, K7, K8, K10, K17, K19, K20
	Makamsal konuların sınıflara göre kademeli ve yığılarak anlatılmaması	6	28,6	17,1	K1, K3, K8, K11, K13, K18
	Öğrencilerin dikkatini çekmeyen ağır eserlere yer verilmesi	3	14,3	8,6	K2, K3, K12
	Makamsal anlamda verilen teorik bilgilerin çocuklar tarafından kavranmaması	3	14,3	8,6	K3, K16, K19
	Makam öğretimiyle alakalı ek kaynak eksikliği	2	9,5	5,7	K17, K20

Ders kitaplarının güncellenmemesi	2	9,5	5,7	K2, K12
Hayatın içinden eserler üzerinden makamlar anlatılmaması	2	9,5	5,7	K8, K11
Kazanımların uygulanabilir olmaması	2	9,5	5,7	K10, K17
Popüler müziklerin yer almaması	2	9,5	5,7	K11, K16
Basılı kaynakların israfa yol açması ve güncellenmemesi	1	4,8	2,9	K12
Makamsal anlamda klasik eserlere az yer verilmesi	1	4,8	2,9	K13
Makam anlatımından sonra örnek eser sunulmaması	1	4,8	2,9	K13
Makamsal kazanımların sade olmaması	1	4,8	2,9	K14
Makamsal müzik dağarının yetersiz olması	1	4,8	2,9	K15
Türleri ayırt edebilme konusunda makamdan bahsedilmemesi	1	4,8	2,9	K5
Toplam	35		100,0	

Katılımcılardan makamsal kazanımların aktarımında M.E.B. ders kitaplarının değerlendirilmesi istenildiğinde katılımcıların 15 farklı kodu 35 frekansla belirttikleri görülmüştür. Öğretmenler “müzik ders kitaplarının makam öğretimine uygun olmaması / Yeterli olmaması” koduna yedi, “makamsal konuların sınıflara göre kademeli ve yığılarak anlatılmaması” kodunu altı frekansla belirtmişlerdir. “öğrencilerin dikkatini çekmeyen ağır eserlere yer verilmesi”, “makamsal anlamda verilen teorik bilgilerin çocuklar tarafından kavranamaması” kodlarını ise üçer frekansla yanıtlamışlardır. “Makam öğretimiyle alakalı ek kaynak eksikliği (f=2)”, “ders kitaplarının güncellenmemesi (f=2)”, “hayatın içinden eserler üzerinden makamlar anlatılmaması (f=2)”, “kazanımların uygulanabilir olmaması (f=2)” ve “popüler müziklerin yer almaması (f=2)” kodlarını ikişer frekansla belirtmişlerdir. “Basılı kaynakların israfa yol açması ve güncellenmemesi (f=1)”, “makamsal anlamda klasik eserlere az yer verilmesi (f=1)”, “makam anlatımından sonra örnek eser sunulmaması (f=1)”, “Makamsal kazanımların sade olmaması (f=1)”, “makamsal müzik dağarının yetersiz olması (f=1)” ve “türleri ayırt edebilme konusunda makamdan bahsedilmemesi (f=1)” kodları ise en az frekansa sahip olanlardır (Tablo 13).

Tablo 14. Makam öğretim sürecinde okulun fiziki koşullarının değerlendirilmesi

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
3e) Okulun fiziki koşullarından kaynaklanan güçlükler	Müzik öğretiminde fiziksel yapı yetersizlikleri	11	52,4	31,4	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K9, K11, K15, K16, K17
	Çalgı / materyal eksikliği	9	42,9	25,7	K1, K2, K4, K7, K8, K11, K15, K17, K20
	Ses yalıtımının olmaması	4	19,0	11,4	K1, K10, K14, K21
	Sınıfların kalabalık olması	4	19,0	11,4	K1, K11, K18, K21
	Derslerin farklı dersliklerde işlenmesi	4	19,0	11,4	K5, K6, K16, K18
	Akıllı tahta / bilgisayar / hoparlör vb. cihazların olmaması	3	14,3	8,6	K1, K12, K18
Toplam		35		100,0	

Katılımcılardan makam öğretim sürecinde okulun fiziki koşullarını değerlendirmeleri istenildiğinde katılımcıların altı farklı kodu 35 frekansla belirttikleri görülmüştür. Katılımcıların en çok okulun fiziki yapı eksikliğinden olumsuz etkilendikleri görülmektedir (f=11). Fiziki koşullardan kaynaklı diğer kodlar ise “Çalgı/ materyal eksikliği (f=9)”, “ses yalıtımının olmaması (f=4)”, “sınıfların kalabalık olması (f=4)”, “derslerin farklı dersliklerde işlenmesi (f=4)” ve “akıllı tahta/ bilgisayar/ hoparlör vb. cihazların olmaması (f=3)” şeklinde tespit edilmiştir (Tablo 14).

Ortaokul Müzik Dersinde Makam Öğretim Sürecinin Daha Etkin, Verimli Geçirilmesine Yönelik Önerilere İlişkin Bulgular

Tablo 15. Makam eğitimi sürecinin daha etkin, verimli geçirilmesine yönelik öneriler (5. sınıf)

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
4aa) Makamların sınıflara göre dağılımı (5. sınıf)	Makamsal kazanım olmamalı	6	28,6	22,2	K2, K5, K6, K7, K9, K16
	Makamsal kazanımlara altyapı hazırlanmalı	3	14,3	11,1	K12, K19, K20
	Basit makamlar	3	14,3	11,1	K1, K8, K17
	Nihavent	3	14,3	11,1	K4, K13, K14
	Rast	3	14,3	11,1	K4, K10, K13
	Kürdi	2	9,5	7,4	K1, K14
	Buselik	2	9,5	7,4	K14, K21
	Uşşak	2	9,5	7,4	K1, K13
	Hicaz	1	4,8	3,7	K13
	Çargâh	1	4,8	3,7	K21
	Müzik kültürü oluşturulmalı	1	4,8	3,7	K15
Toplam		27		100,0	

Katılımcılardan, makamların sınıflara göre dağılımı (5. Sınıf) sizce nasıl olmalı?” sorusuna cevap vermeleri istenildiğinde katılımcıların 11 farklı kodu 27

frekansla belirttikleri görülmüştür. Tablo 31. incelendiğinde katılımcılar en çok 5. sınıfta “makamsal kazanım olmamalı (f=6)” kodunu belirtmişlerdir. 5. sınıftaki makamsal kazanımlara dair diğer kodlar ise “makamsal kazanımlara altyapı hazırlanmalı (f=3)”, “basit makamlar (f=3)”, “Nihavent (f=3)”, “Rast (f=3)”, “Kürdi (f=2)”, “Buselik (f=2)”, “Uşşak (f=2)”, “Hicaz (f=1)”, “Çargâh (f=1)” ve “müzik kültürü oluşturulmalı (f=1)” şeklinde tespit edilmiştir (Tablo 15).

Tablo 16. Makam eğitimi sürecinin daha etkin, verimli geçirilmesine yönelik öneriler (6. sınıf)

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
4ab) Makamların sınıflara göre dağılımı (6. sınıf)	Makamsal kazanım olmamalı	6	28,6	20,0	K2, K5, K6, K7, K9, K16
	Makamsal kazanımlara altyapı hazırlanmalı	4	19,0	13,3	K12, K15, K19, K20
	Rast	4	19,0	13,3	K4, K10, K13, K18
	Basit makamlar	3	14,3	10,0	K8, K17, K21
	Uşşak	3	14,3	10,0	K13, K18, K21
	Nihavent	3	14,3	10,0	K4, K13, K14
	Kürdi	2	9,5	6,7	K14, K21
	Hicaz	2	9,5	6,7	K13, K18
	Karcığar	1	4,8	3,3	K21
	Şed makamlar	1	4,8	3,3	K1
	Buselik	1	4,8	3,3	K14
Toplam		30		100,0	

Katılımcılardan, makamların sınıflara göre dağılımı (6. sınıf) sizce nasıl olmalı?” sorusuna cevap vermeleri istenildiğinde katılımcıların 11 farklı kodu 30 frekansla belirttikleri görülmüştür. Tablo 32. incelendiğinde katılımcılar en çok 6. sınıfta “makamsal kazanım olmamalı (f=6)” kodunu belirtmişlerdir. 6. sınıftaki makamsal kazanımlara dair diğer kodlar ise “makamsal kazanımlara altyapı hazırlanmalı (f=4)”, “Rast (f=4)”, “basit makamlar (f=3)”, “Uşşak (f=3)”, “Nihavent (f=3)”, “Kürdi (f=2)”, “Hicaz (f=2)”, “Karcığar (f=1)”, “şed makamlar (f=1)”, ve “Buselik (f=1)” şeklinde tespit edilmiştir (Tablo 16).

Tablo 17. Makam eğitimi sürecinin daha etkin, verimli geçirilmesine yönelik öneriler (7. sınıf)

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
4ac) Makamların sınıflara göre dağılımı (7. sınıf)	Uşşak	4	19,0	12,1	K12, K15, K20, K21
	Makamsal kazanım olmamalı	3	14,3	9,1	K2, K7, K9,
	Basit makamlar	3	14,3	9,1	K8, K17, K21
	Kürdi	3	14,3	9,1	K15, K20, K21
	Rast	3	14,3	9,1	K4, K10, K15,
	Hicaz	3	14,3	9,1	K12, K14, K20
	Hüseyini	2	9,5	6,1	K14, K18
	Nihavent	2	9,5	6,1	K4, K18
	Segâh	2	9,5	6,1	K12, K15,
	Makamsal farklılıklar işitsel olarak hissettirilmeli	2	9,5	6,1	K3, K16
	Yüzeysel giriş yapılmalı	2	9,5	6,1	K5, K6
	Makamsal kazanım olmalı	1	4,8	3,0	K6
	Dörtlü ve beşli dizi mantığıyla makam anlatılmalı	1	4,8	3,0	K13
	Karcığar	1	4,8	3,0	K21
	Şed makamlar	1	4,8	3,0	K1,
Toplam		33		100,0	

Katılımcılardan, makamların sınıflara göre dağılımı (7. sınıf) sizce nasıl olmalı?" sorusuna cevap vermeleri istenildiğinde katılımcıların 15 farklı kodu 33 frekansla belirttikleri görülmüştür. Tablo 33. incelendiğinde katılımcılar en çok "Uşşak (f=4)" kodunu belirtmişlerdir. 7. sınıftaki makamsal kazanımlara dair diğer kodlar ise "makamsal kazanım olmamalı (f=3)", "basit makamlar (f=3)", "Kürdi (f=3)", "Rast (f=3)", Hicaz (f=3)" "Hüseyni (f=2)", "Nihavent (f=2)", "Segâh (f=2)", "makamsal farklılıklar işitsel olarak hissettirilmeli (f=2)", "yüzeysel giriş yapılmalı (f=2)", "makamsal kazanım olmalı (f=1)", "dörtlü ve beşli dizi mantığıyla makam anlatılmalı (f=1)", "Karcıgar (f=1)" ve "şed makamlar (f=1)" şeklinde tespit edilmiştir (Tablo 17).

Tablo 18. Makam eğitimi sürecinin daha etkin, verimli geçirilmesine yönelik öneriler (8. sınıf)

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
4ad) Makamların sınıflara göre dağılımı (8. sınıf)	Hicaz	4	19,0	12,1	K12, K14, K15, K20
	Uşşak	4	19,0	12,1	K12, K15, K20, K21
	Basit makamlar	4	19,0	12,1	K5, K8, K17, K21
	Makamlara teorik olarak giriş yapılmalı	3	14,3	9,1	K2, K5, K10
	Kürdi	3	14,3	9,1	K15, K20, K21
	Makamsal farklılıklar işitsel olarak hissettirilmeli	2	9,5	6,1	K3, K16
	Makamsal kazanım olmalı	2	9,5	6,1	K6, K7
	Nihavent	2	9,5	6,1	K4, K18
	Hüseyni	2	9,5	6,1	K14, K18
	Rast	2	9,5	6,1	K4, K15
	Karcıgar	1	4,8	3,0	K21
	Segâh	1	4,8	3,0	K12
	Şed makamlar	1	4,8	3,0	K1
	Makamsal kazanım olmamalı	1	4,8	3,0	K9
	Dörtlü ve beşli dizi mantığıyla makam anlatılmalı	1	4,8	3,0	K13
Toplam		33		100,0	

Katılımcılardan, makamların sınıflara göre dağılımı (8. sınıf) sizce nasıl olmalı?" sorusuna cevap vermeleri istenildiğinde katılımcıların 15 farklı kodu 33 frekansla belirttikleri görülmüştür. Tablo 34. incelendiğinde katılımcılar en çok "Uşşak", "Hicaz", ve "basit makamlar" (f=4) kodlarını belirtmişlerdir. 8. sınıftaki makamsal kazanımlara dair diğer kodlar ise "makamlara teorik olarak giriş yapılmalı" ve "Kürdi" (f=3); "makamsal farklılıklar işitsel olarak hissettirilmeli", "makamsal kazanım olmalı", "Nihavent", "Hüseyni" ve "Rast" (f=2), "Karcıgar", "Segâh", "şed makamlar", "makamsal kazanım olmamalı", ve "dörtlü ve beşli dizi mantığıyla makam anlatılmalı" (f=1) şeklinde tespit edilmiştir (Tablo 18).

Tablo 19. Makam eğitimi sürecinin daha etkin, verimli geçirilmesine yönelik öneriler (dönem sayısı)

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
4ba) Makam öğretim sürecine etki eden etkenler (dönem sayısı)	Müzik dersi seçmeli olmalı	6	28,6	50,0	K3, K6, K9, K12, K20, K21
	İlkokulda/ okul öncesi eğitimde müzik dersine branş öğretmenleri girmeli	3	14,3	25,0	K4, K5, K11
	Makamsal kazanımlar bir döneme yayılmalı	1	4,8	8,3	K7
	Makamsal kazanımlar iki döneme yayılmalı	1	4,8	8,3	K20
	Dersler haricinde kurslar açılmalı	1	4,8	8,3	K21
Toplam		12		100,0	

Katılımcılara, “makam eğitimi sürecini etkileyen faktörlerden dönem sayısı için ne gibi değişiklikler önerirsiniz?” sorusu sorulmuş ve katılımcıların 5 farklı kodu 12 frekansla belirttikleri görülmüştür. Tablo 35.’de katılımcılar en çok “müzik dersi seçmeli olmalı (f=6)” kodunu belirtmişlerdir. Dönem sayısına dair diğer kodlar ise “ilkokulda/ okul öncesi eğitimde müzik dersine branş öğretmenleri girmeli (f=3)”, “makamsal kazanımlar bir döneme yayılmalı”, “makamsal kazanımlar iki döneme yayılmalı” ve “dersin haricinde kurslar açılmalı” (f=1) şeklinde tespit edilmiştir (Tablo 19)

Tablo 20. Makam eğitimi sürecinin daha etkin, verimli geçirilmesine yönelik öneriler (haftalık ders saati)

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
4bb) Makam öğretim sürecine etki eden etkenler (haftalık ders saati)	2 saat olmalı	18	85,7	90,0	K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K20, K21
	3 saat olmalı	2	9,5	10,0	K1, K7
Toplam		20		100,0	

Katılımcılara, “makam eğitimi sürecini etkileyen faktörlerden haftalık ders saati için ne gibi değişiklikler önerirsiniz?” sorusu sorulmuş ve katılımcıların 2 farklı kodu 20 frekansla belirttikleri görülmüştür. Tablo 36.’da katılımcılar en çok “iki saat olmalı (f=6)” kodunu belirtmişlerdir. Haftalık ders saatine dair diğer kod ise “üç saat olmalı (f=2)”, şeklinde tespit edilmiştir (Tablo 20).

Tablo 21. Makam eğitimi sürecinin daha etkin, verimli geçirilmesine yönelik öneriler (kazanım)

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
4bc) Makam öğretim sürecine etki eden etkenler (kazanım)	Konular sadeleştirilmeli	3	14,3	23,1	K1, K8, K16
	Örnek eserler üzerinden T.H.M. ve T.S.M. türleri anlatılmalı	2	9,5	15,4	K5, K6
	Kazanımlar pratik bir şekilde aktarılabilir	2	9,5	15,4	K8, K17
	Ders saatleri kazanımın yoğunluğuna göre belirlenmeli	2	9,5	15,4	K11, K19
	Kazanımlar somutlaştırılmalı	1	4,8	7,7	K6
	Kazanımlar bölgelere göre seçenekli olarak düzenlenmeli	1	4,8	7,7	K1
	Makamlar sınıf seviyelerine göre sınıflandırılmalı	1	4,8	7,7	K1
	Türk Müziği kazanımları artırılmalı	1	4,8	7,7	K13
	Toplam		13		100,0

Katılımcılara, “makam eğitimi sürecini etkileyen faktörlerden kazanımlar için ne gibi değişiklikler önerirsiniz?” sorusu sorulmuş ve katılımcıların 8 farklı kodu 13 frekansla belirttikleri görülmüştür. Tablo 37.’de katılımcılar en çok “konular sadeleştirilmeli (f=6)” kodunu belirtmişlerdir. Kazanımlara dair diğer kodlar ise, “örnek eserler üzerinden T.H.M. ve T.S.M. türleri anlatılmalı”, “kazanımlar pratik bir şekilde aktarılabilir”, “ders saatleri kazanımın yoğunluğuna göre belirlenmeli” (f=2); “kazanımlar somutlaştırılmalı”, “kazanımlar bölgelere göre seçenekli olarak düzenlenmeli”, “makamlar sınıf seviyesine göre sınıflandırılmalı” ve “Türk müziği kazanımları arttırılmalı” (f=1) şeklinde tespit edilmiştir (Tablo 21).

Tablo 22. Makam eğitimi sürecinin daha etkin, verimli geçirilmesine yönelik öneriler (içerik)

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
4bd) Makam öğretim sürecine etki eden etkenler (içerik)	Popüler (reklamlarda ve dizilerde yer alan) eserlere yer verilmeli	1	5,00	100,0	K3
Toplam		1		100,0	

Tablo 22’de katılımcılara, “makam eğitimi sürecini etkileyen faktörlerden ders içerikleri için ne gibi değişiklikler önerirsiniz?” sorusu sorulmuş ve üçüncü katılımcının (K3) 1 kodu 1 frekansla belirttiği görülmüştür.

Ortaokul Müzik Dersinde Makam Öğretim Sürecinde Öğrencilere Öğretilecek Eserlere İlişkin Bulgular

Tablo 23. Makam eğitimi sürecinin daha etkin, verimli geçirilmesine yönelik öneriler (ses genişliği)

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
4ca) Makam öğretim sürecinde öğrencilere öğretilecek eserler (ses genişliği)	Çocukların ses seviyelerine uygun olmalı/ Çocukların ses sınırları içinde olmalı	4	19,0	80,0	K5, K11, K13, K15
	Geniş ses aralığına sahip olmayan eserler seçilmeli	1	4,8	20,0	K4
Toplam		5		100,0	

Tablo 23’te katılımcılara, “makam öğretiminde, öğrencilere öğretilecek makamsal eserler sizce hangi özelliklere sahip olmalı (ses genişliği)?” sorusu sorulmuş ve katılımcıların 2 farklı kodu 5 frekansla belirttikleri görülmüştür. Katılımcılar en çok “çocukların ses seviyelerine uygun olmalı/ çocukların ses sınırları içinde olmalı (f=4)” kodunu belirtmişlerdir. “Geniş ses aralığına sahip olmayan eserler seçilmeli” koduna ise sadece bir öğretmen cevap vermiştir (K4).

Tablo 24. Makam eğitimi sürecinin daha etkin, verimli geçirilmesine yönelik öneriler (güfte)

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
4cb) Makam öğretim sürecinde öğrencilere öğretilecek eserler (güfte)	Sade bir dile sahip olmalı/ anlaşılır olmalı	11	52,4	45,8	K1, K3, K6, K9, K11, K12, K13, K14, K17, K19, K20
	Değerler eğitimi kazanımlarına uygun olmalı	5	23,8	20,8	K5, K7, K11, K16, K18
	Telaffuzu zor olmayan kelimeler kullanılmalı	3	14,3	12,5	K2, K5, K15
	Eserlerde prozodi hatası olmamalı	2	9,5	8,3	K6, K13
	Öğrenciye hitap edecek şekilde olmalı	2	9,5	8,3	K8, K10
	Kafiyeli olmalı	1	4,8	4,2	K14
Toplam		24		100,0	

Tablo 24 incelendiğinde, “makam öğretiminde, öğrencilere öğretilecek makamsal eserler sizce hangi özelliklere sahip olmalı (güfte)?” sorusu sorulmuş ve katılımcıların 6 farklı kodu 24 frekansla belirttikleri görülmektedir. Katılımcılar en çok “sade bir dile sahip olmalı/ anlaşılır olmalı (f=11)” kodunu belirtmişlerdir. Diğer kodlar ise “değerler eğitimi kazanımlarına uygun olmalı (f=5); “telaffuzu zor olmayan kelimeler kullanılmalı (f=3); “eserlerde prozodi hatası olmamalı”, “öğrenciye hitap edecek şekilde olmalı” (f=2) ve “kafiyeli olmalı (f=1)” olarak belirlenmiştir.

Tablo 25. Makam eğitimi sürecinin daha etkin, verimli geçirilmesine yönelik öneriler (form)

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
4cc) Makam öğretim sürecinde öğrencilere öğretilecek eserler (form)	Türkü	14	66,7	19,4	K1, K5, K6, K7, K8, K11, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20
	Şarkı (sanat müziği)	11	52,4	15,3	K1, K5, K7, K8, K10, K11, K13, K15, K18, K19, K21
	İlahi (tasavvuf)	8	38,1	11,1	K5, K7, K8, K9, K10, K11, K13, K18
	Pop müzik	8	38,1	11,1	K1, K5, K7, K8, K10, K11, K14, K18
	Marş	7	33,3	9,7	K3, K5, K7, K8, K11, K17, K18
	Çocuk/ okul şarkıları	6	28,6	8,3	K5, K7, K8, K11, K17, K18
	Güncel formlar	6	28,6	8,3	K7, K8, K11, K12, K14, K18
	Rap	6	28,6	8,3	K5, K7, K8, K11, K16, K18
	Arabesk	6	28,6	8,3	K5, K7, K8, K11, K16, K18
Toplam		72		100,0	

Tablo 25 incelendiğinde, “makam öğretiminde, öğrencilere öğretilecek makamsal eserler sizce hangi özelliklere sahip olmalı (form)?” sorusu sorulmuş ve katılımcıların 9 farklı kodu 72 frekansla belirttikleri görülmektedir. Katılımcılar en çok “Türkü (f=14)” kodunu belirtmişlerdir. Diğer kodlar ise “şarkı (sanat müziği) (f=11); “ilahi (tasavvuf)”, “pop müzik” (f=8); “marş (f=7)”; “çocuk/ okul şarkıları”, “güncel formlar”, “rap”, ve “arabesk” (f=6) olarak belirlenmiştir.

Tablo 26. Makam eğitimi sürecinin daha etkin, verimli geçirilmesine yönelik öneriler (usul)

Kategoriler	Kod	f	% (n=21)	% (Toplam koda göre)	Katılımcı No
4cd) Makam öğretim sürecinde öğrencilere öğretilen eserler (usul)	2/4 (nim sofyen)	10	47,6	17,2	K1, K6, K8, K9, K11, K12, K14, K17, K18, K21
	4/4 (sofyen)	10	47,6	17,2	K1, K6, K8, K9, K11, K12, K13, K14, K17, K19
	9/8 (aksak, vb.)	9	42,9	15,5	K1, K4, K7, K10, K12, K14, K16, K18, K19
	5/8 (Türk aksağı)	7	33,3	12,1	K1, K3, K4, K7, K12, K14, K17
	7/8 (devr-i hindi vb.)	6	28,6	10,3	K4, K7, K12, K16, K18, K21
	3/4 (semai)	5	23,8	8,6	K11, K12, K13, K18, K21
	Aksak usuller	3	14,3	5,2	K1, K5, K6
	Hareketli usuller	3	14,3	5,2	K2, K4, K7
	12/8 (ikiz aksak vb.)	2	9,5	3,4	K12, K15
	6/8 (yürük semai)	2	9,5	3,4	K10, K21
	6/4 (sengin semai)	1	4,8	1,7	K10
Toplam		58		100,0	

Tablo 26. incelendiğinde, “makam öğretiminde, öğrencilere öğretilen makamsal eserler sizce hangi özelliklere sahip olmalı (usul)?” sorusu sorulmuş ve katılımcıların 11 farklı kodu 58 frekansla belirttikleri görülmektedir. Katılımcılar en çok “2/4 (nim sofyen)” ve “4/4 (sofyen)” (f=10) kodlarını belirtmişlerdir. Diğer kodlar ise “9/8 (aksak vb.)” (f=9); “5/8 (Türk aksağı)” (f=7); “7/8 (devr-i hindi vb.)” (f=6); “3/4 (semai)” (f=5); “aksak usuller” ve “hareketli usuller” (f=3); “12/8 (ikiz aksak vb.)”, “6/8 (yürük semai)” (f=2); “6/4 sengin semai (f=1)” olarak belirlenmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Sonuçlar

Araştırmada öğretmenlere makam öğretiminde kullandıkları yöntemler sorulduğunda öğretmenlerin %81’i en çok anlatım yöntemini kullandığını belirtmiştir.

Katılımcılara makam öğretiminde kullandıkları yöntemler sorulduğunda ise katılımcıların %66.7’si gösteri tekniğini kullandığını belirtmiştir. Bunun yanısıra katılımcıların Türk Müziğinin geleneksel öğretim tekniklerinden meşkle aynı doğrultuda olan “bilişsel çıraklık”ı daha az tercih ettikleri de görülmüştür.

Araştırmaya katılan öğretmenlere makam öğretiminde kullandıkları öğretim materyalleri sorulduğunda öğretmenlerin %90,5’i “Akıllı tahta/internet/sosyal medya” cevabını vermişlerdir. Öğretmenler yapılan görüşmede bu madde için akıllı tahta uygulamalarının yetersizliğinden ve makam öğretimini destekleyen videoların azlığından da bahsetmişlerdir.

Öğretmenlerin makam eğitimi için yeterli eğitimi alıp almadıklarına dair maddede ise öğretmenlerin %52’si kendisini makam eğitimi açısından yetersiz bulmuştur. Yetersiz cevabı veren 11 öğretmenden 8 tanesi Müzik Öğretmenliği, 1

tanesi Devlet Konservatuvarı, 1 tanesi Müzik Teknolojileri, 1 tanesi de Müzikoloji mezunu olduğunu belirtmiştir. Yeterli cevabını veren 10 öğretmenden 5'i müzik öğretmenliği, 4'ü Türk Müziği Devlet Konservatuvarı, 1 tanesi ise Devlet Konservatuvarı mezunudur.

Katılımcılara makam öğretim sürecinde karşılaşılan güçlüklerden “Öğretim programı kaynaklı güçlükler” sorulduğunda katılımcıların %28,6'sı kazanımların çocukların yaş seviyesine uygun olmadığını belirtmiştir.

Makam öğretim sürecinde öğretmenden kaynaklı güçlükler nelerdir sorusuna katılımcıların %47,6'sı lisans eğitimde aldığı makamsal eğitimin yetersiz olduğunu cevabını vermiştir.

Makam öğretim sürecinde öğrenci kaynaklı güçlükler nelerdir sorusuna katılımcılar en çok öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyinin yetersiz olması cevabını vermişlerdir. Bu katılımcıların tüm katılımcılara oranı %42,9'dur. Alanda yapılan çalışmalara bakıldığında Otacıoğlu (2007) çalışmasında öğrencilerin derse karşı olan tutumları arttıkça müzik dersindeki başarılarının da arttığı sonucuna ulaşmıştır. Bulut ve Altay (2012) yaptıkları çalışmada öğrencilerin kendi müzik tercihleri ile ailelerinin müzik tercihleri arasında farklar olduğu sonucuna varılmıştır. Varış ve Cesur (2012) yaptıkları çalışmada öğrencilerin tutum ve puan ortalamalarının anlamlı bir farklılık gösterdiği ve akademik başarı puan ortalamalarının anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşmışlardır. Uluocak ve Tufan (2012) yaptıkları çalışmada öğrencilerin müzik dinleme alışkanlıkları ile ailelerinde ve yakın çevrelerinde bir müzik çalgısı çalan kişilerin bulunması durumuna göre anlamlı bir fark bulunmadığını ve blokflüt harici bir müzik aleti çalan öğrenciler lehine anlamlı bir fark bulunduğunu tespit etmişlerdir. Bulut ve Gülsoy (2016) yaptıkları çalışmada öğrencilerin çoğunlukla müzik dersini sevdiğini, müzik dersini zevkli bulduklarını, müzik öğretmenini sevdiğini gibi sonuçların yanı sıra tüm sınıftaki öğrencilerin konuya ilişkin görüşlerinin ders, öğretmen ve öğrenci odaklı olduğu bu görüşlerinde çoğunlukla duyuşsal alana yönelik olduğu sonuçlarına ulaşmışlardır.

Katılımcılara makam öğretim sürecinde M.E.B. ders kitabından kaynaklanan güçlükler sorulduğunda katılımcıların 3'te biri ders kitaplarının makam öğretimine uygun olmadığını belirtmiştir. Katılımcıların bu maddeye ilişkin verdiği en önemli diğer cevap ise “Makamsal konuların sınıflara göre kademeli ve yığılarak anlatılmaması” olmuştur. Bu cevabı veren katılımcıların tüm katılımcılara oranı ise %28,6 olarak belirlenmiştir. Maddeye ilişkin alanda yapılan bir çalışmada Bulut (2017), öğretmen kılavuz kitaplarında yer alan kazanım ve etkinlik boyutlarının ilişkisinin düşük düzeyde olduğu için öğrencilerin kitaplarda yer alan etkinliklerle istenilen kazanımlara ulaşabilme düzeyinin düşük olacağı kanaatine varmıştır. Bir diğer çalışmada Demircioğlu (2019) programlarda Türk müziği unsurlarının daha çok yer alması gerektiğini belirtmiştir.

Makam öğretim sürecinde eğitim verilen okulun fizik koşullarından kaynaklanan güçlükler sorulduğunda katılımcılar en çok fiziksel yapı yetersizliği ve çalgı/ materyal eksikliği kodlarını cevaplamışlardır. Öğretmenlerden 11'i okulun fiziksel yapısını yetersiz bulmuş, 9 tanesi ise çalgı ve materyal eksikliği sorununu dile getirmiştir.

Öğretmenlere 5. sınıf müzik dersinde öğretilecek makamların dağılımının nasıl olması gerektiği sorulduğunda öğretmenlerin bu temayı 27 frekansta belirttikleri görülmüştür. Belirtilen 11 koddan 1 tanesinde öğretmenler (f=6) 5. sınıfta makamsal kazanımların olmaması gerektiğini belirtmişlerdir. Diğer 10 koda verilen cevaplarda ise öğretmenler (f=21) 5. sınıf müzik dersinde makamsal kazanımların yer alması konusunda olumlu görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenlere 6. sınıf müzik dersinde öğretilecek makamların dağılımının nasıl olması gerektiği sorulduğunda öğretmenlerin bu temayı 30 frekansta belirttikleri görülmüştür. Belirtilen 11 koddan 1 tanesinde öğretmenler (f=6) 6. sınıfta makamsal kazanımların olmaması gerektiğini belirtmişlerdir. Diğer 10 koda verilen cevaplarda ise öğretmenler (f=24) 6. sınıf müzik dersinde makamsal kazanımların yer alması konusunda olumlu görüş belirtmişlerdir. Ayrıca alanda yapılan çalışmalara bakıldığında Uçan (2005) çalışmasında makamsal kazanımların programlarda dengeli bir bütün halinde yer alması gerektiğini belirtmiştir.

Öğretmenlere 7. sınıf müzik dersinde öğretilecek makamların dağılımının nasıl olması gerektiği sorulduğunda öğretmenlerin bu temayı 33 frekansta belirttikleri görülmüştür. Belirtilen 15 koddan 1 tanesinde öğretmenler (f=3) 7. sınıfta makamsal kazanımların olmaması gerektiğini belirtmişlerdir. Diğer 14 koda verilen cevaplarda ise öğretmenler (f=30) 7. sınıf müzik dersinde makamsal kazanımların yer alması konusunda olumlu görüş belirtmişlerdir.

Öğretmenlere 8. sınıf müzik dersinde öğretilecek makamların dağılımının nasıl olması gerektiği sorulduğunda öğretmenlerin bu temayı 33 frekansta belirttikleri görülmüştür. Belirtilen 15 koddan 1 tanesinde öğretmenler (f=1) 8. sınıfta makamsal kazanımların olmaması gerektiğini belirtmişlerdir. Diğer 14 koda verilen cevaplarda ise öğretmenler (f=32) 8. sınıf müzik dersinde makamsal kazanımların yer alması konusunda olumlu görüş belirtmişlerdir. Bu maddeye dair alanda yapılan çalışmalara bakıldığında Can (2006), günümüz repertuarında en sık kullanılan makamlara en alt eğitim basamaklarından başlayarak yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca makam seçiminde kişiden kişiye değişen sistemsiz yaklaşımlar yerine bu yöntemin kullanılmasının düzenin sağlanması açısından da önemli olduğunu ve müzik eğitiminin ülkemiz kültürü ile bütünlük göstermesine katkı sağlayacağını belirtmiştir.

Makam eğitimi sürecinin verimli geçirilmesine dair dönem sayısı hakkında görüşleri istenen öğretmenlerden 6 tanesi müzik dersinin seçmeli olması gerektiğini belirtmiştir. Öğretmenlerden bazıları da (f=3) ilkokulda ve okul öncesi eğitimde müzik

dersine branş öğretmenlerinin girmesi gerektiğini düşünmektedir.

Öğretmenlerin %85.7'si müzik dersinin haftada iki saat olması gerektiğini belirtmiştir. Diğer katılımcılar ise müzik dersinin haftada 3 saat olması gerektiğini düşünmektedir.

Müzik dersinde makam eğitim sürecinin daha etkin ve verimli geçirilmesine dair öğretmenler en çok konuların sadeleştirilmesi gerektiği önerisinde bulunmuşlardır. Diğer temada için bir katılımcı (K3) derslerde, reklamlarda ve dizilerde yer alan popüler eserlere yer verilmesi gerektiği cevabını vermiştir.

Öğretmenlere makam öğretim sürecinde öğretilecek eserlerin hangi özelliklere sahip olması gerektiği sorulduğunda öğretmenler farklı temalar altında cevaplar vermişlerdir. Bu cevaplardan eserlerin çocukların ses seviyesine uygun, sade bir dile sahip/ anlaşılır, Türkü formunda, Nim Sofyan (2/4) ve Sofyan (4/4) usullerinde olması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Türkçe eğitimi alanında yapılan bir çalışmada Öрге Yaşar ve Ön (2019) atasözleri ve deyimleri Türk pop müziği şarkıları aracılığıyla daha kolay öğretilineceğini düşünmektedirler. Adar (2019) ise çalışmasının öneriler kısmında öğretmenlerin aldıkları eğitim doğrultusunda öğrencilere görev yaptıkları yerin çalgılarına ve kültürel yapısına uygun eserlerle eğitim verilmesi gerektiğini aktarmıştır. Dengizek (2023) ise çalışmasında 8. sınıfta okuyan öğrencilerden 120'sine anket uygulamış ve öğrencilerin sevdiği müzik türleri, şarkıcılar vb. saptanmıştır. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin en çok %51,7 oranında Türkçe pop & rock eserler dinlediği, en sevdiği sanatçıların ise Müslüm Gürses, Mavi Gri ve Sefo olduğu tespit edilmiştir. Önal, G. F., Önal ve Genç (2023) yaptıkları çalışmada müzik eğitimi ders kitaplarında değerler eğitiminde kullanılmak üzere türkülerin müzik dersi kitaplarında daha fazla kullanılması sonucuna ulaşmışlardır.

Öneriler

Yapılan araştırma ve alana ait yapılan diğer çalışmalardan elde edilen sonuçlara göre öneriler şu şekilde oluşmuştur;

1. Müzik dersi makam öğretiminde kullanılacak teknik ve yöntemler çağın teknolojik şartları ve müziğimizin gelenekselliği gözönünde bulundurularak seçilmelidir.
2. Çalışmada 21 okuldan sadece üçünde akıllı tahta olmadığı görülmüştür. Öğretmenlerin makamsal kazanımları aktarırken en çok faydalandıkları materyalin akıllı tahta olduğu da tespit edilmiştir. Bu maddeye ilişkin alanda yapılan bir çalışmada Aksu (2015) müzik eğitiminde müzik teknolojilerini öğrencilerin etkin bir şekilde kullanabileceği uygulamalara, ilgili kazanımlara

ve öğrencinin müziği bizzat yapmayı, yaşamayı önceleyen kazanımlara yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu bilgilerden hareketle akıllı tahtada kullanılacak ve makamsal kazanımları barındıracak uygulamalar tasarlanmalı veya sayısı artırılmalıdır.

3. Öğretmenler büyük çoğunluğu kendini makamsal kazanımları aktarma konusunda yetersiz bulmaktadır. Lisans sürecinde çalgı anlamında Batı Müziği eğitimi alan veya çalgısını iyi derecede icra edemeyen öğretmenlerin makamsal kazanımları aktarma konusundaki dezavantajları bulunmaktadır. Bulut (2008) çalışmasında öğretmenlerin lisans döneminde eğitimini aldıkları çalgılarını T.H.M. ve T.S.M. teorisi öğretiminde kullanmadıklarını belirtmiştir. Bir diğer çalışmada Eldemir (2013) Eğitim Fakültesi mezunu müzik öğretmenlerinin büyük bölümünün geleneksel Türk Sanat Müziği alanında gerek teorik bilgiler gerekse uygulama açısından kendilerini yeterli görmedikleri sonucuna ulaşmıştır. Turan (2022) çalışmasında Türk Müziği eğitim alan ve Türk Müziği ile meşgul olan öğretmenler dışında diğer öğretmenlerin makam ayırt etmede yeterli olmadığı sonucuna varılmıştır. Öğretmen görüşleri ve yapılan akademik çalışmalar dikkate alınarak öğretmenin yaşadığı dezavantajlar yapılacak bir akıllı tahta uygulamasıyla giderilebilir. Uygulamada öğrencilere öğretilecek eserler farklı çalgılarla çalınarak kayıt edilebilir ve öğretmene seçenek sunularak dezavantajı ortadan kaldırılabilir. Ayrıca dezavantajlı öğretmenlerin makam kazanımları aktarmadaki sorunları da yine bir uygulama ile çözülebilir.
4. Ortaokul müzik dersi öğretim programında kazanımlar çocukların yaş seviyesine uygun olarak düzenlenmeli, kazanımlarda teori - uygulama sorunu giderilmeli, Türk Müziği kazanımları artırılmalı ve kazanımlar daha pratik hale getirilmelidir.
5. Öğretmenlere kendilerinden kaynaklanan güçlüklerin çözümü için makamsal kazanımların aktarılması konusunda hizmet içi eğitimlerle öğretmen desteklenmelidir. Bu madde ile ilgili alanda yapılan bir çalışmada Toksoy (2017) öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme ilkesine uygun olarak ihtiyaçlar doğrultusunda düzenli hizmet içi eğitimlerle desteklenmesini önermiştir. Öğretmen görüşleri ve yapılan çalışmalar dikkate alınmalı ve alanında uzman akademisyenler tarafından bu eğitimler verilmelidir.
6. Öğrenci kaynaklı güçlüklerin çözümü için materyal ve çalgıya ulaşamayan öğrenciler fırsat eşitliği sağlamak adına dijital materyal ve çalgılar barındıran bir uygulama geliştirilebilir. Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin artırılması için okullarda müzikal etkinliklere daha fazla yer verilmelidir. Öğrencilerin sevebileceği eserler alanda yapılan diğer çalışmalar dikkate alınarak tespit edilebilir ve derslerde kullanılabilir.
7. M.E.B. ders kitaplarından kaynaklanan güçlükler çözümü için kitaplar makam

öğretimine daha uygun hale getirilmeli, makamsal kazanımlar sınıflara göre ve yığılgan olarak belirlenmeli, ağır ve öğrencilerin ilgisini çekmeyen eserler yerine popüler eserlere de yer verilmeli ve kitaplarda yer alan makamsal müzik dağarını geliştirilmelidir.

8. Müzik derslerinin daha verimli geçmesi için müzik sınıfı olmayan okullarda müzik sınıfları açılması teşvik edilmelidir. Derslerini sınıfta işleyen öğretmenlerin yalıtım sorunu çözülmelidir. Öğrencilerin çalgı ve materyallere ulaşması sağlanmalıdır. Çağın teknolojik imkanlarından faydalanarak öğrencilerin çalgıları görebileceği ve seslerini duyabileceği ve çalgılar arasında ilişki kurabileceği mobil uygulamalar geliştirilebilir.
9. Müziğimizin gelenekselliğinin korunması adına kazanımların makamsal bir temele oturtulması ve basitten zora doğru yığılarak gitmesi daha uygun olacaktır. Ortaokul müzik dersinde yer alan makamsal kazanımlar belirlenirken araştırmadaki öğretmen görüşlerinin dikkate alınması ve alanda yapılmış diğer çalışmalara da başvurulması uygun olacaktır.
10. Müzik dersine olan ilginin artırılması için dersin seçmeli olması ve ilgi duyan öğrencilerle işlenmesi uygun olacaktır. İlkokul ve okul öncesi müzik derslerine sınıf öğretmeni yerine branş öğretmenlerinin girmesi tavsiye edilmektedir. Ayrıca ders haricinde kurs ve koroların açılması veya faaliyetlerinin artırılması dersin verimli geçmesi adına atılacak diğer faydalı adımlardır.
11. Haftalık ders saatinin makamsal kazanımları anlatmak için yeterli olmadığı düşünülmektedir. Bunun için ders saatinin artırılması tavsiye edilmektedir. Ders saatinin artırılması mümkün değilse dersin daha pratik işlenmesi için gerekli adımlar atılmalıdır.
12. Makamsal kazanımların sadeleştirilmeli, T.H.M. ve T.S.M. türleriyle desteklenmeli, somutlaştırılmalı ve pratik bir şekilde anlatılmalıdır. Bunun için yine akıllı tahta ve mobil cihazlar için uygulamalar geliştirilebilir.
13. Makamsal müzik dağarı araştırmada yer alan öğretmenlerden alınan görüşler doğrultusunda geliştirilmelidir. Alanda yaptığı çalışmada Akkaş (1997) makamsal okul şarkıları dağarına ihtiyaç olduğunu ve makamsal kazanımların aktarılması konusunda makamsal okul şarkıları dağarcığının önemli bir rol oynayacağını belirtmiştir. Bir diğer çalışmada Satır (2016) geleneksel Türk Müziği kaynaklı eserlerde sistematik bir anlayışla gidilmesi gerektiğini ve makamsal ezgiler açısından zengin eserlere yer verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu bilgiler ve alanda yapılan akademik çalışmalar dikkate alınarak yeni eserlerin bestelenmesi teşvik edilmeli ve bestelenecek eserler profesyonel olarak kayıt altına alınmalıdır.

Araştırma Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul ad: Gazi Üniversitesi Rektörlüğü Etik Komisyonu

Etik kurul kararının tarihi : 11.08.2023

Etik kurul belgesinin sayı numarası : E.721-838

Çıkar Çatışması Beyanı

Bu çalışmanın veri toplanması, sonuçların yorumlanması ve makalenin yorumlanması aşamasında herhangi bir çıkar çatışması yaşanmadığını yazarlar taahhüt etmiştir.

Kaynakça

- Adar, Ç. (2019). İlk ve ortaöğretim müzik derslerinde Türk müziği kullanımına yönelik öğretmen görüşleri üzerine bir araştırma. *Yedi Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi*, 21, 61- 75.
- Akkaş, S. (1997). Cumhuriyet döneminde Türk müziğinin Türk müzik eğitimindeki yeri. 4, *İstanbul Türk Müziği Günleri Türk Müziğinde Eğitim Sempozyumu Bildiri Kitabı*, 114- 129.
- Aksu, C. (2015). Türkiye'nin geliştirilecek ortaokul müzik öğretim programında bulunması gereken bazı genel amaçlar. *Milli Eğitim*, 207, 56- 76.
- Behar, C. (2006). Aşk olmayınca meşk olmaz: Geleneksel Osmanlı/Türk Müziğinde öğretim ve intikal, *Yapı Kredi Yayınları*, s.10
- Bulut, D. (2008). İlköğretim II. kademe müzik öğretmenlerinin geleneksel müziklerimizin öğretiminde karşılaştıkları sorunlar. *C. Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 32(1), 149- 161.
- Bulut, D., Altay E. (2012). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin müzik profilleri: Yozgat ili örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(1), 237- 254.
- Bulut, D., Gülsoy Y. (2016). Ortaokul öğrencilerinin müzik dersine yönelik görüşleri (Niğde ili örneği). *Elementary Education Online*, 15(2), 635- 649.
- Bulut, D. (2017). Ortaokul müzik dersi öğretmen kılavuz kitaplarına ilişkin bir analiz. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 18(2), 213- 229.
- Can, N. (2006). Makam dağarımız ve müfredat programımız. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(3), 145- 153.
- Demircioğlu, N. (2019). 1923'ten günümüze ilkokul ve ortaokul müzik dersi öğretim programlarında geleneksel Türk müziği unsurlarının incelenmesi ve değerlendirilmesi. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Dengizek, D. (2023). Ortaokul öğrencilerinin dinledikleri müzik türleri ile duygusal durumlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Eldemir, A. C. (2013). Öğretmen yeterlikleri kapsamında müzik öğretmenlerinin geleneksel Türk sanat müziği alanındaki yeterlikleri. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 8(2), 197- 204.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde Program Geliştirme*. İstanbul: Meteksan Yayınları.
- Kılınc, M. (2015). Uzaktan Eğitim Uygulamalarının Etkililiği Üzerine Bir Araştırma. (Doktora Tezi). İnönü Üniversitesi, Malatya.

- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994) *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd ed.). Sage Publications, Inc.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB]. 2018. Müzik dersi öğretim programı: İlkokul ve ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Otacıoğlu, S. G. (2007) İlköğretim 5. 6. 7. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (21), 134- 139.
- Önal, G. F., Önal, H., Genç, O. (2023) Kırşehir türkülerinin değerler eğitimi açısından incelenmesi: Neşet Ertaş örneği. *International Journal of Social Sciences*, 7(2), 183- 198.
- Örge Yaşar, F., Ön, G. (2019). Türkçe eğitimi ve müzik eğitimi anabilim dallarında okuyan öğrencilerin Türk pop müziği şarkılarında deyim ve atasözü kullanımına yönelik görüşleri. *Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi*, (6)43, 2976- 2995.
- Satr, Ö. C. (2016). Kültürel mirasın aktarımında müzik ders kitapları. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 49(1), 241- 256.
- Toksoy, A. C. (2017). İlköğretimde Türk makam müziği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(48), 529- 538.
- Turan, A. (2022). Ortaokul müzik dersi Türk müziği makamı ile ilgili kazanımların öğretilebilirlik düzeyine ilişkin öğretmen ve akademisyen görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.
- Uçan, A. (2005). *Genel müzik eğitiminde geleneksel müziklerimizin yeri ve önemine genel bir bakış*, Genel Müzik Eğitiminde Geleneksel Müziklerimiz Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Uçan, A. (2018). *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar*, Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Uluocak, S., Tufan, E. (2012). İlköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(3), 991- 1002.
- Varış, Y. A., Cesur, D. (2012). Ortaöğretim öğrencilerinin müzik dersine ilişkin tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişki. *e-journal of New World Sciences Academy*, 7(4), 318- 333.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Introduction

Education can be defined as behavioural change that occurs throughout human life. "Education is the process of bringing about change in the behaviour of the individual voluntarily" (Ertürk, 1972).

"Education is a field that has a relationship with all human beings and aims to be useful to society and to raise useful individuals in every period of historical processes. Educational institutions, which are the programmes and application areas of formal and non-formal education, continue their activities in line with these objectives" (Kılınc, 2015). The need for education has emerged in various branches of science and has diversified as a result. One of the disciplines where education is given is music. The foundations of traditional music education are based on the transmission of tradition.

"In our recent history, the teaching and transmission of our traditional music was possible with the technique called meşk. With meşk, students were able to acquire a repertoire of works while they were receiving both vocal and instrumental training. In our musical tradition, meşk connected the generations to each other in culture and ensured the transmission of our repertoire to the present day" (Behar, 2006). With the introduction of musical notation, the meşk method became less used, and music teaching began to be given within a programme through notation rather than being performed only by aural rules. Uçan (2018) defined music and music education as follows:

"Music is an art in which all humanity, whether professional or amateur, puts their emotions and feelings into notes and expresses them by vocalising them, which is more emotional than auditory. Music, more or less, accompanies us in every aspect of our lives. In fact, humanity's relationship with music begins in the womb, and one-to-one contact is established with birth. During the time spent in the womb, the baby becomes familiar with its mother's voice, and almost everyone has witnessed that babies calm down on their mother's lap in case of restlessness. The rhythms that the baby is used to and familiar with reassure him/her and have an effect on his/her peacefulness as they contain familiar emotional flavours. Not only bodily rhythms, but also the songs that the baby hears unconsciously while in the womb, when repeated by its mother, help it to relax and be peaceful. The relationship between rhythm and music, which begins in the womb, continues with the games played with friends in the neighbourhood, rhythm keeping, humming and continues to learn musical behaviours improvisationally. The music choices of the people who make up the environment, such as family, friends or role models, play an important role in shaping children's music preferences. In the period until reaching school age, children's musical acquisitions begin in pre-school education institutions or primary school. In this sense, it would be correct to state that music education can be analysed under three main

headings. Musical education subject to the curriculum in schools providing education at different levels; general music education, education to be taken as a personal hobby (pleasure) and musical education taken as part of a course programme are called amateur music education; the education received from the music departments of fine arts high schools, fine arts faculties, conservatories and education faculties in order to transform and develop the acquired educational knowledge or amateur gains into a profession is called vocational education" (Uçan, 2018).

The role of music education in society, its aims and its interdisciplinary unity are explained by the Ministry of Education as follows:

The general purpose of the explanations and programmes made for music and music education is that music has various functions such as personal, social, cultural, social and political. The fact that there are different functions makes it difficult to develop an education programme in the same direction for all of them. The meaningful realisation of the functions mentioned here is ensured by the functionality of the education programme. In individuals receiving music education, self-recognition, effective self-expression, comfort and self-confidence in establishing bilateral relations come to the fore. In addition to individual acquisitions, individuals who receive music education gain the characteristics of respecting and valuing social and national values and spiritual feelings. They reach important personal development levels such as representing their national and spiritual values effectively in international environments and respecting the values of other nations. In this way, it will be easier to understand how serious and critical values of music and art education are if we consider that individuals who have carried their cognitive levels to higher levels with the music education they receive will play a role in raising future generations. One of the aims of general music education is to provide children with the cultural texture of music from the past to the present, to teach it and to provide children with a cultural accumulation (Milli Eğitim Bakanlığı [M.E.B.], 2018).

Considering the explanations and definitions, one of the important tasks in the transfer of our traditional music to future generations falls to general music education. In the light of the information given about general music education, the starting point of the research is to investigate whether there are problems in the transfer of makams in secondary school level music lessons, if any, to investigate why these problems arise and to offer suggestions.

Limitations

This research

- 2018 5th, 6th, 7th, 7th, 8th grade music lesson curriculum with the makamsal acquisitions,
- With the sub-problems determined for the research
- It is limited to the resources used in the realisation of the research.

Importance

This research

- It will contribute to the increase of maqam elements in the music education programme in Turkey and will contribute to the traditional development of our music,
- Since it will try to find solutions to the problems pointed out in previous studies in the field in the light of suggestions
- As it will shed light on future studies

Purpose

In the research, it was aimed to determine the problems experienced in the transfer of the makams in the secondary school music course and to offer suggestions for the solution of these problems.

Method

In the study, the data were analysed by descriptive analysis technique and the codes obtained in this direction were collected under certain themes. Yıldırım and Şimşek descriptive analysis;

'...the data obtained are summarised and interpreted according to predetermined themes. The data can be organised according to the themes revealed by the research questions, or they can be presented according to the questions or dimensions used in the interview and observation processes. In descriptive analysis, direct quotations are often used in order to reflect the views of the interviewed or observed individuals in a striking way. The aim of this type of analysis is to present the findings to the reader in an organised and interpreted form. The data obtained for this purpose are first described systematically and clearly. Then, these descriptions are explained and interpreted, cause-effect relationships are analysed and some conclusions are reached. Associating the emerging themes, making sense of them and making predictions for the future may also be among the dimensions of the interpretations to be made by the researcher (Yıldırım & Şimşek, 2011).

In order to provide data for the research, an interview form template consisting of semi-structured interview questions was created. After the interview form was given its first shape, the interview form was examined by a group of five experts in terms of musical content, suitability for analysis and comprehensibility. After the experts gave their approval, the interview form was finalised. All necessary permissions (Gazi University Ethics Committee report (dated 11.08.2023 and numbered E.721-838) and research permission granted by the Ministry of National Education (dated 04.10.2023 and numbered E-70297673-605.01-86149821)) were obtained. After obtaining the necessary permissions, video interviews were conducted with music teachers working in the second level of primary education (5th, 6th, 7th,

8th grades) and public schools in 21 provinces (Bursa, İstanbul, Edirne, Konya, Ankara, Sivas, Malatya, Ağrı, Bingöl, Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin, Hatay, Mersin, Adana, Giresun, Amasya, Artvin, Afyonkarahisar, Muğla and İzmir) in the 2023 - 2024 academic year in a total of 21 provinces (Bursa, İstanbul, Edirne, Konya, Ankara, Sivas, Malatya, Ağrı, Bingöl, Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin, Hatay, Mersin, Adana, Giresun, Amasya, Artvin, Afyonkarahisar, Muğla and İzmir) from seven geographical regions of Turkey and these interviews were recorded through the ZOOM application. After the interviews were transcribed into text, they were subjected to code and theme separation. The data obtained from the interviews were analysed by two coders and Miles and Huberman (1994) formula was used for inter-coder agreement. According to the Miles and Huberman formula used for the inter-coder reliability coefficient [Reliability = Agreement/(Agreement + Disagreement)], the coding reliability was determined as 0.95 [161/(161+8)].

Conclusion, Discussion and Suggestions

Results

In the study, when teachers were asked about the methods they used in teaching makam, 81% of the teachers stated that they mostly used the lecture method. When the participants were asked about the methods they used in makam teaching, 66.7% of the participants stated that they used the demonstration technique. In addition, it was also observed that the participants preferred 'cognitive apprenticeship', which is in the same direction with meşk, one of the traditional teaching techniques of Turkish Music, less.

When the teachers participating in the research were asked about the teaching materials they used in teaching makam, 90.5% of the teachers answered 'Smart board/internet/social media'. In the interview, teachers also mentioned the inadequacy of smart board applications and the scarcity of videos supporting maqam teaching.

In the item about whether the teachers received sufficient training for makam teaching, 52% of the teachers found themselves inadequate in terms of makam teaching. Of the 11 teachers who gave insufficient answers, 8 of them stated that they were graduates of Music Teaching, 1 of them of State Conservatory, 1 of them of Music Technologies and 1 of them of Musicology. Of the 10 teachers who answered 'sufficient', 5 of them are graduates of music teaching, 4 of them are graduates of Turkish Music State Conservatory and 1 of them is a graduate of State Conservatory.

When the participants were asked about the difficulties encountered in the maqam teaching process 'Difficulties arising from the curriculum', 28.6% of the participants stated that the acquisitions were not suitable for the age level of the children.

When asked about the difficulties arising from the teacher in the maqam teaching process, 47,6% of the participants answered that the maqam education they received in undergraduate education was insufficient.

To the question of what are the student-related difficulties in the Makam teaching process, the participants mostly answered that the students' level of readiness is insufficient. The ratio of these participants to all participants is 42.9%. Looking at the studies conducted in the field, Otacioğlu (2007) concluded in his study that as students' attitudes towards the lesson increase, their success in music lessons also increases. Bulut and Altay (2012) concluded that there were differences between students' own music preferences and their families' music preferences. Varış and Cesur (2012) concluded in their study that students' attitudes and mean scores showed a significant difference and mean scores of academic achievement did not show a significant difference. Uluocak and Tufan (2012) found that there was no significant difference between the music listening habits of the students and the presence of people who play a musical instrument in their families and close circles, and that there was a significant difference in favour of students who played a musical instrument other than blockflute. In their study, Bulut and Gülsoy (2016) found that the students mostly liked the music lesson, found the music lesson enjoyable, liked the music teacher, as well as the results that the opinions of the students in all classes on the subject were focused on the lesson, teacher and student, and these opinions were mostly related to the affective field.

When the participants were asked about the difficulties arising from the M.E.B. textbook in the makam teaching process, one third of the participants stated that the textbooks were not suitable for makam teaching. The other most important answer given by the participants regarding this item was 'The fact that the maqam subjects are not explained gradually and in a stacked manner according to the classes'. The ratio of the participants who gave this answer to all participants was 28.6%. In a study conducted in the field related to the item, Bulut (2017) concluded that the level of students' ability to achieve the desired outcomes with the activities in the books will be low because the relationship between the achievement and activity dimensions in the teacher's guidebooks is at a low level. In another study, Demircioğlu (2019) stated that Turkish music elements should be included more in the programmes.

When asked about the difficulties arising from the physical conditions of the school in the Makam teaching process, the participants mostly answered the codes of insufficient physical structure and lack of instruments/materials. Eleven of the teachers found the physical structure of the school inadequate, while 9 of them expressed the problem of lack of instruments and materials.

When the teachers were asked how the distribution of the maqams to be taught in the 5th grade music lesson should be, it was seen that the teachers stated this theme

with 27 frequencies. In 1 of the 11 codes, teachers (f=6) stated that there should be no maqam gains in the 5th grade. In the answers given to the other 10 codes, teachers (f=21) expressed positive opinions about the inclusion of makams in the 5th grade music lesson.

When the teachers were asked how the distribution of the maqams to be taught in the 6th grade music lesson should be, it was seen that the teachers stated this theme in 30 frequencies. In 1 of the 11 codes, teachers (f=6) stated that there should be no maqam gains in the 6th grade. In the answers given to the other 10 codes, teachers (f=24) expressed positive opinions about the inclusion of makams in the 6th grade music lesson. In addition, when the studies conducted in the field are examined, Uçan (2005) stated in his study that makams should be included as a balanced whole in the programmes.

When the teachers were asked how the distribution of the makams to be taught in the 7th grade music lesson should be, it was seen that the teachers stated this theme with 33 frequencies. In 1 of the 15 codes, teachers (f=3) stated that there should be no maqam gains in the 7th grade. In the answers given to the other 14 codes, teachers (f=30) expressed positive opinions about the inclusion of makams in the 7th grade music lesson.

When the teachers were asked how the distribution of maqams to be taught in the 8th grade music lesson should be, it was seen that the teachers stated this theme with 33 frequencies. In 1 of the 15 codes, teachers (f=1) stated that there should be no maqam gains in the 8th grade. In the answers given to the other 14 codes, teachers (f=32) expressed positive opinions about the inclusion of makams in the 8th grade music course. Looking at the studies conducted in the field regarding this item, Can (2006) stated that the most frequently used maqams in today's repertoire should be included starting from the lowest educational levels. He also stated that using this method instead of unsystematic approaches that vary from person to person in the choice of makam is important in terms of ensuring order and will contribute to the integrity of music education with the culture of our country. Six of the teachers, whose opinions were asked about the number of semesters to spend the maqam education process efficiently, stated that the music course should be elective. Some of the teachers (f=3) think that branch teachers should teach music lessons in primary and pre-school education.

Teachers mostly suggested that the subjects should be simplified in order to make the makam education process more effective and efficient in music lessons. In the other theme, one participant (P3) answered that popular works in the lessons, advertisements and TV series should be included.

When the teachers were asked which features the pieces to be taught in the makam teaching process should have, they gave answers under different themes.

From these answers, it was concluded that the works should be suitable for children's voice level, have a simple language / understandable, be in Turkish folk song form, Nim Sofyan (2/4) and Sofyan (4/4) methods. In addition, in a study conducted in the field of Turkish education, Öрге Yaşar and Ön (2019) think that proverbs and idioms can be taught more easily through Turkish pop music songs. Adar (2019), on the other hand, stated in the recommendations section of his study that in line with the training received by teachers, students should be taught with works suitable for the instruments and cultural structure of the place where they work. In his study, Dengizek (2023) applied a questionnaire to 120 of the students studying in the 8th grade and the types of music, singers, etc. that the students like were determined. As a result of the study, it was determined that 51.7% of the students mostly listened to Turkish pop & rock music and their favourite artists were Müslüm Gürses, Mavi Gri and Sefo. Önal, G.F., Önal and Genç (2023) concluded in their study that folk songs should be used more in music education textbooks to be used in values education.

Suggestions

According to the results obtained from the research and other studies in the field, the recommendations are as follows;

1. Techniques and methods to be used in music lesson maqam teaching should be selected by considering the technological conditions of the age and the traditionalism of our music.
2. In the study, it was observed that only three out of 21 schools did not have smart boards. It was also determined that the most used material by the teachers while transferring the makams was the smart board. In a study conducted in the field related to this item, Aksu (2015) stated that music education should include applications in which students can use music technologies effectively, related acquisitions and acquisitions that prioritise students' making and experiencing music themselves. Based on this information, applications that can be used on the smart board and that will include makamsal acquisitions should be designed or their number should be increased.
3. The majority of the teachers find themselves inadequate in transferring the makams. Teachers who receive Western Music education in terms of instrument in the undergraduate process or who cannot perform their instruments well have disadvantages in transferring maqam gains. In his study, Bulut (2008) stated that teachers could not use the instruments they received undergraduate education on T.H.M. and T.S.M. theory teaching. In another study, Eldemir (2013) concluded that most of the music teachers graduated from the Faculty of Education do not consider themselves sufficient in terms of both theoretical knowledge and practice in the field of traditional Turkish Art Music. In Turan's (2022) study, it was concluded that except for the teachers

who received Turkish Music education and were engaged in Turkish Music, other teachers were not sufficient in distinguishing makam. Considering the teacher opinions and academic studies, the disadvantages experienced by the teacher can be eliminated with a smart board application. In the application, the works to be taught to the students can be recorded by playing with different instruments and the disadvantage can be eliminated by offering options to the teacher. In addition, the problems of disadvantaged teachers in transferring makam gains can also be solved with an application.

4. In the secondary school music course curriculum, the acquisitions should be arranged in accordance with the age level of children, the theory - practice problem in the acquisitions should be eliminated, the Turkish Music acquisitions should be increased and the acquisitions should be made more practical.
5. Teachers should be supported with in-service trainings on the transfer of maqam gains in order to solve the difficulties arising from the teachers themselves. In a study conducted in the field related to this item, Toksoy (2017) suggested that teachers should be supported with regular in-service trainings in line with the needs in accordance with the principle of lifelong learning. Teachers' opinions and studies should be taken into consideration and these trainings should be provided by academicians who are experts in their fields.
6. For the solution of student-related difficulties, an application that contains digital materials and instruments can be developed to provide equal opportunities for students who cannot access materials and instruments. In order to increase the readiness level of students, more musical activities should be included in schools. Works that students may like can be identified by considering other studies in the field and can be used in lessons.
7. In order to solve the difficulties arising from the M.E.B. textbooks, the books should be made more suitable for makam teaching, the makams should be determined according to the classes and in a cumulative manner, popular works should be included instead of heavy and uninteresting works, and the repertoire of makams in the books should be improved.
8. In order to make music lessons more productive, music classes should be encouraged in schools that do not have music classes. The isolation problem of teachers who teach their lessons in the classroom should be solved. Students should be provided with access to instruments and materials. By making use of the technological possibilities of the age, mobile applications can be developed where students can see the instruments and hear their sounds and establish a relationship between the instruments.

9. In order to preserve the tradition of our music, it would be more appropriate to place the acquisitions on a maqamal basis and to go from simple to difficult. It would be appropriate to take into account the opinions of the teachers in the research and to refer to other studies in the field while determining the makamsal acquisitions in the secondary school music course.
10. In order to increase the interest in the music course, it would be appropriate to make the course elective and to teach it with students who are interested in it. It is recommended that branch teachers should teach primary and pre-school music lessons instead of classroom teachers. In addition, opening courses and choirs outside the lesson or increasing their activities are other useful steps to be taken in order to make the lesson productive.
11. It is thought that the weekly lesson time is not enough to explain the makams. For this, it is recommended to increase the course hours. If it is not possible to increase the course hours, necessary steps should be taken to make the course more practical.
12. Maqam acquisitions should be simplified, supported with T.H.M. and T.S.M. types, concretised and explained in a practical way. For this purpose, applications can be developed for smart boards and mobile devices.
13. Maqam music repertoire should be developed in line with the opinions of the teachers in the study. In his study in the field, Akkaş (1997) stated that there is a need for a repertoire of maqam school songs and that the repertoire of maqam school songs will play an important role in transferring maqam acquisitions. In another study, Satır (2016) stated that a systematic approach should be taken in traditional Turkish music-based works and works rich in maqam melodies should be included. Considering this information and academic studies in the field, the composition of new works should be encouraged and the works to be composed should be professionally recorded.